

Ν. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΗΡΩΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Για την Γ' Δημοτικού

ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ - ΑΘΗΝΑΙ

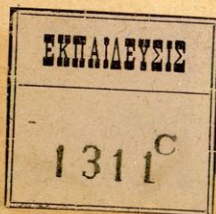

1311 C
ΝΙΚΟΛ. Σ. ΓΚΙΝΟΠΟΥΛΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΟΥ

ΗΡΩΪΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

γραμμένοι σύμφωνα με τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα
τοῦ Υπουργείου τῆς Παιδείας καὶ χωρισμένοι
σὲ 30 μαθήματα.

ΓΙΑ ΤΗΝ Γ' ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

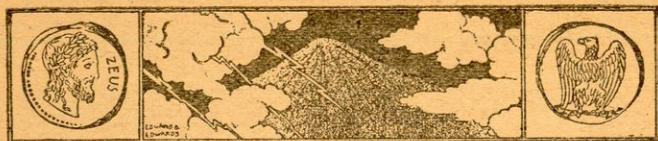
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΔΕΣ ΟΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
4 · ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ - 4
1930

Κάθε αντίτυπο έχει την υπογραφή του συγγραφέα.

Handwritten signature

κωδ. 59/1934

ΗΡΩΪΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1^ο

Θεοὶ καὶ ἥρωες.

1. Θεοί. Ἡ ὁμορφή χώρα, πὺ κατοικοῦμε ὀνομάζεται Ἑλλάδα καὶ ἐμεῖς ποὺ τὴν κατοικοῦμε Ἕλληνες. Στὰ χρόνια τὰ παλιὰ οἱ Ἕλληνες δὲν πίστευαν σὲ ἓνα θεό, ὅπως ἐμεῖς σήμερα, ἀλλὰ σὲ πολλοὺς θεοὺς. Γιατὶ εἶχαν κάνει θεοὺς ὄλα τὰ στοιχεῖα καὶ ὄλες τῖς δυνάμεις, πὺ εἶναι στή φύση. Σὲ καθένα μάλιστα ἀπὸ αὐτὰ ἔδωκαν καὶ μορφή ἀνθρωπινῆ καὶ ἀπὸ ἓνα ὄνομα ξεχωριστό.

Δίας Ἥρα, Ποσειδῶνας, Δήμητρα.

Ἀπόλλωνας, Ἄρτεμη, Ἡφαιστος, Ἀθηνᾶ. θεὸς τῆς θάλασσης· ὁ Ἀπόλλωνας, θεὸς τοῦ φωτὸς καὶ τῆς μουσικῆς· ὁ Ἡ-

φαιστος, θεὸς τῆς φωτιᾶς καὶ τῆς τέχνης· ὁ **Ἑρμῆς**, θεὸς τοῦ ἀέρα καὶ προστάτης τῶν γραμμάτων καὶ τοῦ ἐμπορίου· ὁ **Ἄρης**, θεὸς τοῦ πολέμου. Ἡ **Ἥρα**, θεὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπως καὶ ὁ ἄντρας τῆς Δίας· ἡ **Ἀθηνᾶ**, θεὰ τῆς ἀστραπῆς καὶ ἔπειτα τῆς σοφίας· ἡ **Ἀρτεμη** θεὰ τοῦ φεγγαριοῦ καὶ ὕστερα τοῦ κυνηγιοῦ· ἡ **Δήμητρα**, θεὰ τῆς γῆς καὶ ὄλων τῶν γεννημάτων τῆς· ἡ

Ἄρης, Ἀφροδίτη, Ἑρμῆς, Ἑστία.

Ἑστία, θεὰ τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἡ **Ἀφροδίτη**, θεὰ τῆς ὁμορφιάς.

Ἄπ' ὅλους πάλι αὐτοὺς πῶς μεγάλο θεωροῦσαν τὸν Δία, γιὰτὶ ἦταν θεὸς τοῦ οὐρανοῦ καὶ πίστευαν πὼς αὐτὸς ἦταν ὁ πατέρας τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων.

2. **Ἥρωες**. Ἐκτὸς ἀπὸ αὐτοὺς οἱ παλιοὶ πρόγονοί μας λάτρευαν σὰ θεοὺς καὶ μερικοὺς ἀνθρώπους, ποὺ ἦταν ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους στὴ σωματικὴ δύναμη καὶ τὴν παλικαριά. Οἱ ἄντρες αὐτοὶ κατάβαλαν ἄγρια θηρία καὶ σκότωσαν ληστὲς καὶ κακούργους· ἀκόμη προστάτεψαν καὶ βόηθησαν ἀνθρώπους ἀδύνατους καὶ ἄλλα μεγάλα κατορθώματα ἔκαμαν, ποὺ καὶ τὸ ὄνομά τους τίμησαν καὶ τὸ ὄνομα τῆς πατρίδας των δόξασαν. Τοὺς ἄντρες αὐτοὺς οἱ ἀρχαῖοι τοὺς ἔλεγαν **ἥρωες**. Οἱ ἥρωες τὰ κατορθώματά τους τὰ ἔκαμαν ἢ καθένας χωριστὰ ἢ πολλοὶ μαζί.

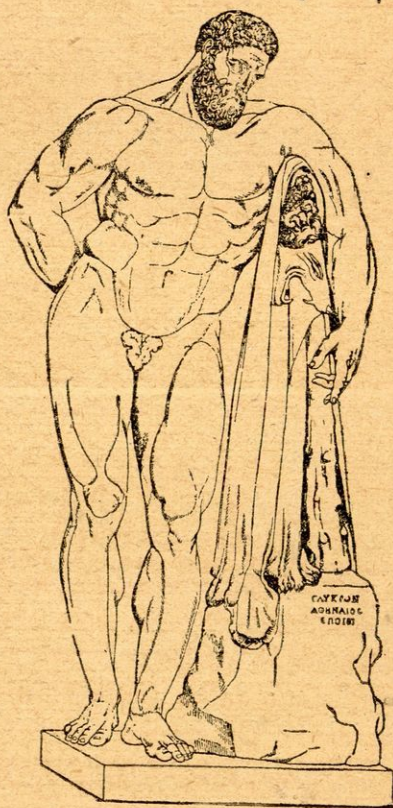
Καὶ ἦταν τόσο μεγάλα καὶ θαυμαστά τὰ κατορθώματα αὐτά, ποὺ νὰ μὴν μποροῦν κοινοὶ ἄνθρωποι νὰ τὰ κάμουν—ἀληθινὰ θαύματα! Αὐτὸ ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστέψουν πὼς ἦταν παιδιὰ θεῶν καὶ μιᾶς θνητῆς γυναίκας· γι' αὐτὸ τοὺς ἔλεγαν καὶ **ἡμίθεους**.

Οἱ ἥρωες ἦταν πολλοί, γιὰτὶ κάθε πόλις, κάθε λαὸς, εἶχε τοὺς δικούς του ἥρωες. Μὰ οἱ πῶς μεγάλοι καὶ ἄκουστοι ἦταν δυό, ὁ **Ἡρακλῆς** καὶ ὁ **Θησεύς**.

Καταγωγή και τὰ μικρὰ χρόνια τοῦ Ἡρακλῆ.

1. Ἡ καταγωγή τοῦ Ἡρακλῆ. Ἀπὸ ὄλους πάλι τοὺς ἥρωες ὁ πῖο δοξασμένος και πῖο δυνατός— ἀληθι-

νὰ ὑπεράνθρωπος— ἦταν ὁ Ἡρακλῆς. Ὁ πατέρας του ἦταν βασιλέας στὴν Τίρυνθα, πὸ εἶναι κοντὰ στὸ σημερινὸ Ναύπλιο· τὸν ἔλεγαν Ἀμφιτρώωνα και τὴ μητέρα του Ἀλκμήνη, πὸ καταγόταν και αὐτὴ ἀπὸ ἄλλον μεγάλον ἥρωα, τὸν Περσέα. Ὁ Ἡρακλῆς ὅμως γεννήθηκε στὴ Θήβα, γιατί κάποια ἐπανάσταση, πὸ ἔγινε στὴν Τίρυνθα, ἀνάγκασε τοὺς γονεῖς του νὰ φύγουν ἀπὸ κεῖ και νὰ πᾶνε νὰ ζήσουν στὴ Θήβα. Μὰ οἱ ἄνθρωποι δὲν πίστευαν, πὸς ἓνας τέτιος ἥρωας θὰ ἦταν γιὸς ἀνθρώπου· γι' αὐτὸ ἔλεγαν πὸς πραγμα-

Ὁ Ἡρακλῆς.

τικὸς πατέρας του ἦταν ὁ Δίας, ὁ πῖο μεγάλος ἀπὸ ὅλους τοὺς θεοὺς.

2. **Ὁ Ἡρακλῆς ὅταν ἦταν μικρός.** Ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ μικρὸ παιδί ἀκίμη ἔδειξε τὴν ὑπεράνθρωπη δύναμή του. Ὅταν δηλαδὴ ἦταν ἀκόμη μωρὸ ὄχτῳ μηνῶν, ἡ θεὰ Ἥρα πού τὸ μισοῦσε, ἔστειλε δυὸ μεγάλα φίδια γιὰ νὰ τὸ φᾶνε μέσα στὴν κούνια του, πού τὴν εἶχαν ἀφήσει ἔξω στὴν αὐλή. Μὰ ὁ Ἡρακλῆς σὰν τὰ εἶδε, δὲ φοβήθη. Ἀπλωσε τὰ δυὸ του χέρια, ἔπισσε τὸ καθένα μὲ ἓνα χέρι ἀπὸ τὸ λαιμό, τὰ ἔσφιξε δυνατὰ καὶ τὰ ἔπνιξε!

Ὅταν πάλι ἦταν δεκαοχτὼ χρονῶν, ἀπάνω σὲ ἓνα ψηλὸ βουνό, τὸν Κιθαιρῶνα, σκότωσε ἓνα ἄγροιο λεοντόρι, πού κατάστρεφε τὰ πρόβατα καὶ τὰ βόδια τοῦ πατέρα του.

Ἀπὸ τότε τὸ τομάρι τοῦ λεονταριοῦ αὐτοῦ τὸ φοροῦσε γιὰ φόρεμα· ὄπλα εἶχε τόξα καὶ σάιτες— καὶ πρὸ πάντων ἓνα πολὺ μεγάλο καὶ βαρὺ ρόπαλο!

3^ο

Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς τοῦ Ἡρακλῆ.

1. **Ἐμφάνιση δύο γυναικῶν.** Ὅταν μεγάλωσε ὁ Ἡρακλῆς ἄρχισε νὰ συλλογιέται ποιὸ δρόμο νὰ ἀκολουθήσῃ στὴ ζωὴ του, γιὰ νὰ ζῆσῃ εὐτυχισμένος καὶ νὰ δοξαστῇ. Ἀνέβηκε λοιπὸν μιὰ ἡμέρα στὸν Κιθαιρῶνα καὶ ἐκεῖ κάθησε σὲ μιὰ μεγάλη πέτρα μονόχος καὶ συλλογισμένος. Ἐκεῖ βλέπει ἔξαφνα ἀπὸ μακριὰ νὰ ἔρχονται σ' αὐτὸν δυὸ γυναῖκες.

Ἡ μιὰ ἦταν γαλιά, φοροῦσε πλούσια φορέματα καὶ εἶχε βαμμένο τὸ πρόσωπό της, γιὰ νὰ φαίνεται πῖο ὀμορφη ἀπὸ ὅ,τι πραγματικά ἦταν· βιάδιζε μὲ περηφάνεια καὶ ἦταν φορτωμένη μὲ πολλὰ στολίδια καὶ διαμαντικά. Πολλὲς φορὲς γύριζε καὶ κοιτάζε τὸν ἑαυτό της καὶ καμάρωνε· ἄλλοτε γύριζε νὰ ἰδῆ, ἂν τὴν κοιτά-

ουν. Ἡ ἄλλη ἦταν ἀληθινὰ ὁμορφη, μὰ ἀπλὴ καὶ σε-
νή καὶ φοροῦσε ἓνα ἀπλὸ καὶ ἄσπρο φόρεμα, πὺν γιὰ
μόνο στολίδι εἶχε τὴν καθαριότητα. Τὰ μάτια τῆς ἦταν
ντροπαλὰ καὶ τὸ βῆθισμά τῆς ταχτικὸ καὶ σεμνόν.

2. **Κακία.** Ἐμα οἱ δυὸ γυναῖκες πλησίασαν τὸν
Ἡρακλῆ, ἡ πρώτη γυναῖκα, ἡ παχιά, γιὰ νὰ προλάβῃ
τρέξε καὶ προσπέρασε τὴν ἄλλη. Στάθηκε μπροστὰ
τὸν Ἡρακλῆ, τὸν κοίταξε ξαδιάντροπα καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἡρακλῆ, ἂν ἀκολουθήσης ἐμένα στὴ ζωῆ, θὰ
ἀπολάβῃς ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς ζωῆς—χωρὶς κόπο καὶ
χωρὶς ἐργασία. Δὲ θὰ σὲ μέλη γιὰ τίποτε ἄλλο, παρὰ
ιονάχα νὰ τρῶς, νὰ πίνης καὶ νὰ γλεντᾶς. Ὅταν ἔχῃς
ἀνάγκη γιὰ χρήματα, μὴ σὲ σκοτίζῃ· ἐγὼ θὰ σοῦ δώσω
ἡ δύναμη νὰ ἀρπάξῃς ἀπὸ τοὺς ἄλλους, πὺν θάχουν.
Οἱ ἄλλοι θὰ δουλεύουν γιὰ σένα...

Ὁ Ἡρακλῆς τότε τῆ ρώτησε :

— Καὶ πῶς λένε τὸ ὄνομά σου ;

— Οἱ φίλοι μου μὲ λένε «**Εὐτυχία**», μὰ οἱ ἐχτροί
μου «**Κικία**», ἀπάντησε ἐκείνη.

3. **Ἀρετῆ.** Ἐμα τὰ εἶπε αὐτά, ζύγωσε καὶ ἡ ἄλ-
λη, ἡ ντροπαλὴ γυναῖκα· στάθηκε μπροστὰ του μὲ χα-
μηλωμένα μάτια καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἐγὼ, Ἡρακλῆ, ξέρω τίνος παιδὶ εἶσαι· γι' αὐτὸ
ἤρθα νὰ σὲ συμβουλέψω νὰ μὲ ἀκολουθήσης στὸ δρόμο
τῆς ζωῆς σου—ἂν θέλῃς νὰ γίνῃς εὐτυχὴς καὶ ξακου-
σμένος. Ἐγὼ δὲ θὰ σὲ ξεγελάσω μὲ λόγια ὁμορφα καὶ
μὲ ψεύτικες ὑποσχέσεις· θὰ σοῦ εἰπῶ τὴν καθαρὴ ἀλή-
θεια. Νὰ ξέρῃς πῶς χωρὶς κόπο καὶ χωρὶς ἐργασία καὶ
χωρὶς κινδύνους, κανένα καλὸ δὲ θὰ μπορέσης νὰ ἀπο-
κτήσης. Ἐν θέλῃς ἡ γῆ νὰ σοῦ δίνη πολὺν καρπὸ, πρέ-
πει νὰ τὴν καλλιεργῇς μὲ ἐπιμέλεια. Ἐν θέλῃς νὰ ἀπο-
κτήσης γερὸ καὶ δυνατὸ κορμί, πρέπει νὰ τὸ γυμνάσης
καὶ νὰ τὸ συνηθίσῃς στοὺς κόπους. Ἐν θέλῃς νὰ σὲ
ἀγαποῦν οἱ φίλοι σου, πρέπει νὰ τοὺς ἀγαπᾶς καὶ σὺ
καὶ νὰ τοὺς κάνῃς καλὸ. Ἐν θέλῃς νὰ σὲ τιμήσῃ ἡ πα-
τρίδα σου, πρέπει νὰ ὠφελήσης τὴν πατρίδα σου καὶ νὰ

τῆς κάνης κανένα μεγάλο καλό. Οἱ θεοί,—ξέρε το καλά,— δὲ δίνουν κανένα ἀγαθὸ στοὺς ἀνθρώπους χωρὶς κόπο καὶ χωρὶς ἴδρωτα.

—Καὶ σένα πῶς σὲ λένε ; ρώτησε ὁ Ἡρακλῆς.

—*Ἀρετῆ*, ἀπάντησε ἡ σεμνὴ γυναῖκα.

Ὁ Ἡρακλῆς ἔμεινε τότε συλλογισμένος· ἔσυσε καλά τὰ λόγια τῶν δύο γυναικῶν καὶ προτίμησε νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ κοπιαστικὸ καὶ ἐπικίνδυνο δρόμο τῆς Ἀρετῆς—καὶ γι' αὐτὸ ἔγινε μεγάλος καὶ δοξασμένος σὲ ὅλην τὴν Ελλάδα...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β.

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

4^ο

Τὸ πρῶτο κατορθῶμα τοῦ Ἡρακλῆ.

1. *Ἄθλοι*. Ὄταν ὁ Ἡρακλῆς ἔγινε ἄντρας, ὑποχρεώθηκε ἀπὸ τοὺς θεοὺς νὰ ὑπηρετήσῃ σὰ δοῦλος στὸν ξάδερφό του Εὐρυσθέα, πὺν ἦταν βασιλεὺς στὶς Μυκῆνες· καὶ νὰ κάνῃ ὅ,τι κι ἂν τὸν διάταξε αὐτός. Ὁ Ἡρακλῆς μὲ προθυμία τὸ ἄκουσε καὶ τὸ ἔκαμε, ἀφοῦ ἦταν θέλημα τῶν θεῶν.

Τότε ὁ Εὐρυσθέας, πὺν φθονοῦσε τὸν Ἡρακλῆ γιὰ τὴ μεγάλη του δύναμη, τὸν διάταξε νὰ κάνῃ μερικὰ μεγάλα καὶ ἐπικίνδυνα κατορθῶματα, μὲ τὴν ἐλπίδα πῶς σὲ ἕνα ἀπὸ αὐτὰ θὰ ἔβρισκε τὸ θάνατο... Ὁ Ἡρακλῆς, ἂν καὶ κατάλαβε τὸ σκοπὸ τοῦ ξαδέρφου του, δέχτηκε ὁμως νὰ τὰ κάμῃ.

Τὰ κατορθῶματα αὐτὰ ἦταν δώδεκα καὶ ὀνομάστηκαν *ἄθλοι*.

2. *Τὸ λεοντάρι τῆς Νεμέας*. Καὶ τὸ πρῶτο κατορθῶμα, πὺν ὁ Εὐρυσθέας διάταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ

κάμη, ἦταν νὰ σκοτώσῃ τὸ **λεοντάρι τῆς Νεμέας** καὶ νὰ τοῦ φέρῃ τὸ τομάρι του. Τὸ λεοντάρι αὐτὸ ἦταν ἓνα θηρίο φοβερὸ καὶ δὲ σκοτώνονταν μὲ κανένα ὄπλο. Ζοῦσε σὲ ἓνα πυκνὸ δάσος τῆς Νεμέας, πού ἦταν κοντὰ στὸ Ἄργος, καὶ κατοικοῦσε μέσα σὲ ἓνα σπηλιό, μὲ δυὸ μπασιές. Ἀπὸ κεῖ ἔβγαινε κι ἔκανε μεγάλες ζημιές στὰ κοπάδια καὶ στὰ γελάδια, πού ἔβοσκαν γύρω.

Ὁ Ἡρακλῆς πῆρε τὸ χοντρὸ ρόπαλό του καὶ τράβηξε γιὰ τὴ Νεμέα· σὰν ἔφτασε κεῖ πέρα, ἔψαξε πολλὲς ἡμέρες νὰ βρῆ τὸ λεοντάρι. Ὅταν ἐπὶ τέλος τὸ βρῆκε, ὠρμησε κατ' ἀπάνω του καὶ τὸ κυνήγησε μὲ τὸ ρόπαλο. Τὸ λεοντάρι ἀμέσως ἔτρεξε καὶ χόθηκε στὴ σπηλιά του. Τότε ὁ Ἡρακλῆς τὸ πῆρε ἀπὸ κοντὰ καὶ σὰν ἔφτασε στὴ σπηλιά, ἔφραξε τὴ μιά μπασιά μὲ πέτρες κι αὐτὸς μπῆκε ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἐκεῖ ἔσπασε τὸ λεοντάρι ἀπὸ τὸ λαϊμό, τὸ ἔσφιξε δυνατὰ καὶ τὸ ἔλνιξε! Ἔτσι πιγμένο τὸ ἔβαλε στὸν ὄμο του καὶ τὸ ἔφερε στὶς Μυκῆνες.

Ὁ Εὐρουσθέας ὅμως τόσο φοβήθηκε, σὰν εἶδε τὸ λεοντάρι, πού πῆγε καὶ κρύφτηκε μέσα σὲ ἓνα πιθάρι! Ἀμα ἤρθε στὰ καλά του, διάταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ μὴν μπαίνει πιά στὴν πόλη, ἀλλὰ ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τῆς νὰ τοῦ δείχνῃ τὰ κατορθώματά του...

Ὁ Ἡρακλῆς πιγνεί τὸ λεοντάρι τῆς Νεμέας.

50

Τὸ δεύτερο καὶ τρίτο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.
1. *Ἡ Λερναία Ὑδρα*. Κοντὰ στὸ Ἄργος, στοὺς

σημερινούς Μύλους, είναι μιὰ λίμνη, πού τήν λένε **Δ'ο-
νη** μέσα στους βάλτους τῆς λίμνης αὐτῆς ζοῦσε τὸν
παλιὸ καιρὸ ἡ **Υδρα**, ἓνα πελώριο φίδι, μὲ ἔννια κε-
φάλια, πού τὸ μεσιανὸ κεφάλι ἦταν ἀθάνατο!

Ἡ **Υδρα** ἔβγαινε ἀπὸ τὸ βάλτο καὶ ἔτρωγε τὰ πρό-
βατα, πού ἦταν γύρω καὶ κατάστρεφε τὰ σπυριά. Γι-
αὐτὸ ὁ Εὐρυσθέας διάταξε τὸν **Ἡρακλῆ** νὰ σκοτώσῃ τὸ
θηρίο αὐτό.

Ὁ **Ἡρακλῆς** τότε πῆρε μαζί του τὸν ἀνεπιό του

Ὁ **Ἡρακλῆς** μὲ τὴ βοήθεια τοῦ **Ἰόλαου**
κόβει τὰ κεφάλια τῆς **Λερναίας ὕδρας**.

Ἰόλαο καὶ πῆγαν στὴ **Λέρνη** ἐκεῖ γιὰ νὰ ἀναγκάσῃ τὴν
Λερναία Ὑδρα νὰ βγῆ ἀπὸ τὴ φωλιά της, ἄρχισε νὰ
ρίχνῃ ἀπάνω της βέλη καμένα. Ἐτσι τὸ θηρίο ἀναγκάστη
νὰ βγῆ· μὰ σὰν βγῆκε, ὤρμησε μὲ λύσσα ἀπάνω
στὸν **Ἡρακλῆ**. Ὁ **Ἡρακλῆς** δὲ φοβήθηκε· σήκωσε τὸ
ρόπαλό του καὶ ἄρχισε νὰ κόβῃ τὰ κεφάλια της. Μὰ σὲ
λίγο κατάλαβε, πὼς δὲν ἔκανε τίποτα· γιὰτὶ μόλις ἔκοβε
τὸ ἓνα κεφάλι, ἀμέσως φύτρωναν στὴ θέση του δύο

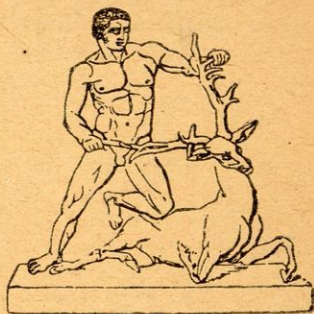
Τότε ὁ **Ἡρακλῆς** φώναξε τὸν ἀνεπιό του **Ἰόλαο** νὰ
τὸν βοηθήσῃ. Ὁ **Ἰόλαος** ἔτρεξε φέροντας δαυλιὰ ἀναμ-
μένα· καὶ μόλις ὁ **Ἡρακλῆς** ἔκοβε τὸ κάθε κεφάλι, ὁ **Ἰό-
λαος** τὸ ἔκαιε κι ἔτσι δὲ φύτρωνε πλέον ἄλλο. Μ' αὐτὸν
τὸν τρόπο ὁ **Ἡρακλῆς** κατώρθωσε νὰ κόψῃ τὰ ὄχτῃ

κεφάλια. Ἐμεινε ὁμιως τὸ μεσιᾶνόν, τὸ ἀθάνατο· αὐτὸ μόλις τὸ ἔκοψε ὁ Ἡρακλῆς τὸ ἔχωσε σὲ ἓνα βαθὺ λάκκο καὶ κύλισε ἀπάνω του ἓνα μεγάλο βράχο—ἔτσι δὲν ξαναφύτρωσε.

Ὁ Ἡρακλῆς ἀφοῦ κατάβαλε τὴ φοβερὴ Ὑδρα, βούτηξε τὰ βέλη του στὴ χολή της καὶ τὰ ἔκαμε φαρμακερά· καὶ ἔτσι ὅταν πληγώνονταν κανένας μὲ αὐτά, δὲ μπορούσε νὰ γιαιτρευτῆ· ἀμέσως πέθαινε!..

2. *Τὸ ἐλάφι τῆς Κερύνειας* Στὴν πόλη *Κερύνεια*, ποὺ ἦταν στὴν Ἀρκαδία, ζοῦσε ἓνα περίεργο ἐλάφι μὲ χάλκινα πόδια καὶ χρυσὰ κέρατα. Τὸ ἐλάφι αὐτὸ ἔτρεχε σὰν ἀστραπὴ καὶ τὸ προστάτευε ἡ θεὰ Ἀρτεμη, ποὺ εἶχε ἓνα ὄμορφο ναὸ στὴν Κερύνεια.

Ὁ Εὐρυσθέας διάταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ τοῦ φέρῃ τὸ ἐλάφι αὐτὸ ζωντανὸ στὶς Μυκῆνες. Ὁ Ἡρακλῆς δέχτηκε νὰ τὸ κάμῃ. Πῆγε λοιπὸν στὴν Ἀρκαδία καὶ ἐκεῖ ἓνα ὀλόκληρο χρόνον τὸ κυνηγοῦσε· μὰ δὲ μπόρεσε νὰ τὸ πιάσῃ. Στὸ τέλος τοῦ χρόνου ὁμιως τὸ ἐλάφι κουράστηκε καὶ τὴ στιγμῇ, ποὺ κουρασμένο προσπαθοῦσε νὰ περάσῃ τὸν ποταμὸ Λάδωνα, ἔτρεξε ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸ ἔπιασε.

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸ ἐλάφι τῆς Κερύνειας.

Ἀμέσως τὸ σήκωσε καὶ τὸ ἔβαλε στὸν ὄμιον του γιὰ νὰ τὸ πᾶῃ στὸν Εὐρυσθέα· μὰ ἄξαφνα βγήκε μπροστὰ του ἡ θεὰ Ἀρτεμη καὶ τὸν διάταξε νὰ ἀφήσῃ λεύτερον τὸ ἐλάφι—τὸ ἱερό της ζωῶ.

Ὁ Ἡρακλῆς τότε συλλογίστηκε τοὺς κόπους ποὺ ἔκαμε νὰ τὸ πιάσῃ· συλλογίστηκε τὴν ὑπόσχεση, ποὺ ἔδωκε στὸν Εὐρυσθέα, γι' αὐτὸ παρακάλεσε τὴ θεὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴν ἄδεια νὰ τὸ πᾶῃ στὶς Μυκῆνες καὶ ἄμα τὸ δείξῃ στὸν Εὐρυσθέα, ἀμέσως νὰ τὸ ἀπολύσῃ. Ἡ

θεὰ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια, γιὰτι κατόλαβε πὼς εἶχε δίκαιο· καὶ ὁ Ἡρακλῆς, ἀφοῦ τὸ ἔδειξε στὸν Εὐρυσθέα, ἔλειτα τὸ ἄφησε λεύτερο καὶ ἔφυγε πάλι στὰ γνωστά του βουνὰ καὶ στὰ ἀγαπημένα του δάση.

6^ο

Τὸ τέταρτο καὶ πέμπτο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.

1. Τὸ ἀγριογούρουνο τοῦ Ἐρύμανθου. Στὸν

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὸ ἀγριογούρουνο
τοῦ Ἐρύμανθου.

Ἐρύμανθο, ἓνα βουνὸ τῆς Ἀρκαδίας, ἦταν ἓνα ἀγριογούρουνο, ποὺ κατὰστρεφε τὰ χωράφια καὶ ἔτρωγε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῶα τῶν γύρω κατοίκων. Κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ τὸ πιάσῃ οὔτε νὰ τὸ κυνηγήσῃ.

—Τὸ ἀγριογούρουνο αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ πιάσῃ, μὰ νὰ μοῦ τὸ φέρῃς ἐδῶ ζωντανό, εἶπε μιὰ μέρα ὁ Εὐρυσθέας στὸν Ἡρακλῆ· εἶναι κρῖμα νὰ ὑποφέρῃ

ὁ τόπος ἐκεῖνος ἀπὸ τὸ φοβερὸ αὐτὸ θηρίο...

—Θὰ πάω καὶ θὰ σοῦ τὸ φέρω, ἀπάντησε μὲ πεποίθηση καὶ μὲ ἀταραξία ὁ Ἡρακλῆς.

Κι ἀμέσως παίρνει τὸ τόξο του καὶ πάει κατὰ τὴν Ἀρκαδία. Ὅταν ἔφτασε ἐκεῖ ἀνέβηκε στὸν Ἐρύμανθο καὶ ἄρχισε νὰ ψάχνῃ γιὰ νὰ βρῆ τὸ ἀνήμερο θηρίο. Στὸ τέλος τὸ βρῆκε μέσα σὲ ἓνα πυκνὸ δάσος. Ἀρχίζει λοιπὸν νὰ τὸ κυνηγᾷ. Τὸ ἀγριογούρουνο τρέχει ν' ἀνεβῆ στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ. Ἡ κορυφὴ ὅμως ἦταν γεμάτη χιόνια καὶ τὸ ἀγριογούρουνο δὲν μποροῦσε νὰ τρέχῃ.

Τότε ὁ Ἡρακλῆς κατορθώνει νὰ τὸ πιάσῃ μὲ θηλεία· ὕστερα τὸ βάνει στὸν ὦμο του καὶ τὸ φέρνει στὸν Εὐρουσθέα ζωντανό!

2. *Ἡ κοπριὰ τοῦ Αὐγεία.* Τὰ κατορθώματα, πὺν εἶχε κάμει ἕως τώρα ὁ Ἡρακλῆς, κίνησαν περισσότερο τὸ φθόνο καὶ τὴ ζήλια τοῦ Εὐρουσθέα· γι' αὐτὸ θέλοντας νὰ τὸν ταπεινώσῃ καὶ νὰ τὸν ξεφτελίσῃ, τὸν διάταξε νὰ πᾶν νὰ καθαρίσῃ τὴν κοπριά, πὺν εἶχε συναχθῆ στους στάβλους τοῦ Αὐγείου—μὰ σὲ μιὰ μέρα μόνο!

Ὁ Αὐγείας ἦταν ἕνας πλούσιος βασιλέας στὴν Ἥλιδα, πὺν εἶχε πολλὰ κοπάδια ἀπὸ βόδια καὶ πρόβατα. Στους στάβλους του εἶχαν μαζευτῆ βουνὰ ὀλόκληρα ἀπὸ κοπριά, γιατί πολλὰ χρόγια εἶχαν μείνει ἀκαθάριστοι. Κανένας δὲ μπορούσε πιά νὰ τοὺς καθαρίσῃ.

Ὁ Ἡρακλῆς δὲ χάνει καιρό, τραβάει κατὰ τὴν Ἥλιδα καὶ σὰν ἔφτασε ἐκεῖ παρουσιάστηκε στὸ βασιλεῖα Αὐγεία καὶ τοῦ εἶπε:

—Εἶμαι πρόθυμος, βασιλιά μου, νὰ σοῦ καθαρίσω τοὺς στάβλους σου ἀπὸ τὴν τόση κοπριά καὶ ἀκαθαρσία—καὶ μάλιστα σὲ μιὰ ἡμέρα!

—Ἄν πραγματικὰ μοῦ τοὺς καθαρίσῃς, ἀπάντησε ὁ Αὐγείας, σοῦ ὑπόσχομαι νὰ σοῦ δώσω γιὰ πληρωμὴ τὸ ἕνα δέκατο ἀπὸ ὅλα τὰ ζῶα μου.

Ὁ Αὐγείας τοῦ ἔδωκε τὴν ὑπόσχεση αὐτή, γιατί νόμιζε πὺς τὸ πρᾶμα ἦταν ἀδύνατο.

Ὁ Ἡρακλῆς τότε ἀνοίξε δυὸ μεγάλες τρύπες στους τοίχους τῶν στάβλων καὶ ἀπὸ αὐτὲς ἔκαμε νὰ περάσουν τὰ δυὸ γειτονικὰ ποτάμια Πηνειὸς καὶ Ἀλφειὸς. Τὰ ὀρητικὰ νερὰ τῶν ποταμιῶν ἔξέσυραν τὴν κοπριά στὴ θάλασσα καὶ ἔτσι οἱ στάβλοι πλύθηκαν καὶ καθαρίστηκαν σὲ μιὰ ἡμέρα!

Μὰ ἔπειτα ὁ Αὐγείας, σὰν ἔμαθε πὺς ὁ Ἡρακλῆς εἶχε διαταγῆ τοῦ Εὐρουσθέα νὰ καθαρίσῃ τοὺς στάβλους του, δὲ θέλησε νὰ δώσῃ τὴν πληρωμὴ, πὺν τοῦ ὑποσχέθηκε. Τότε ὁ Ἡρακλῆς θυμώσε καὶ ἀφοῦ κυριέψῃ τὴν πόλιν τοῦ Αὐγεία, τὸν κατέβασε ἀπὸ τὸ θρόνο

κι ἔκαμε βασιλέα τὸ γιό του. Στὸ τέλος προτοῦ φύγει ἀπὸ τὴ χώρα ἐκείνη, ἔχτισε ἓνα ναὸ στὸ ὄνομα τοῦ Δία, ὅπου γιὰ τιμὴ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ γίνονταν κάθε τέσσερα χρόνια οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.

70

Τὸ ἕκτο καὶ ἑβδομο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.

1. *Οἱ ὄρνιθες τῆς Στυμφαλίας.* Σὲ ἓνα πυκνὸ δάσος, ποῦ ἦταν κοντὰ στὴ λίμνη *Στυμφαλία* ἀπάνω

Ὁ Ἡρακλῆς τοξεύει τὶς Στυμφαλίδες ὄρνιθες.

στὴν Κορινθία, ζοῦσαν κάτι μεγάλα καὶ ἄγρια πουλιά. Τὰ πουλιά αὐτὰ τὰ ἔλεγαν *Στυμφαλίδες ὄρνιθες*. Εἶχαν μύτες καὶ φτερὰ σιδερένια κι ἔκαναν μεγάλες καταστροφὲς στὸν τόπο γύρω καὶ στοὺς κατοίκους. Ὁ Εὐρυσθέας διάταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ τὶς ξολοθρέψῃ καὶ νὰ λευτερώσῃ τὸν τόπο ἀπ' αὐτές.

Μὰ γιὰ νὰ κάμῃ τὸ κατόρθωμα αὐτὸ ὁ Ἡρακλῆς δὲν χρειάζονταν μονάχα ντρεῖα, ἀλλὰ καὶ τέχνη. Ἐνῶ λοιπὸν ὁ ἦρωας συλλογίζονταν τί νὰ κάνῃ, ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ποῦ τὸν προστάτευε, τοῦ ἔδωσε κάτι χάλκινα κρόταλα. Τότε ἀνέβηκε σὲ ἓνα βουνὸ κι ἐκεῖ ἄρχισε νὰ χτυπᾷ τὰ κρόταλα. Τὰ πουλιά τρόμαξαν καὶ πετοῦσαν ψηλὰ τρομαγμένα· τότε ὁ Ἡρακλῆς ἔβρισκε καιρὸ, τὰ σημάδευε μὲ τὸ τόξο του καὶ σκότωνε πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ· ὅσα γλίτωσαν, ἔφυγαν μακριὰ καὶ δὲν ξαναγύρισαν πιά στὴ Στυμφαλίδα...

2. **Ὁ ταῦρος τῆς Κρήτης.** Μιά φορά ὁ βασιλέας τῆς Κρήτης Μίνωας ἔταξε στὸν Ποσειδῶνα νὰ τοῦ θυσιάση ὅ,τι θὰ ἔβγαине ἀπὸ τὴ θάλασσα. Ὁ Ποσειδῶνας τότε ἔβγαλε ἕναν πολὺ ὠραῖον ταῦρο. Μὰ ὁ Μίνωας λυπήθηκε νὰ θυσιάση τὸ ὁμορφο ζῶο. Τὸ κράτησε λοιπὸν καὶ θυσιάσε κάποιο ἄλλο. Τότε ὁ Ποσειδῶνας θύμωσε κι ἔκαμε τόσο ἄγριο τὸν ταῦρο, πὺ κανένας δὲν μποροῦσε νὰ τὸν πλησιάση.

Τὸν ταῦρο αὐτὸ ὁ Εὐρυσθέας διάταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ τὸν πιάση καὶ νὰ τοῦ τὸν φέρη ζωντανὸ στὶς Μυκῆνες. Ὁ Ἡρακλῆς τότε ταξίδεψε στὴν Κρήτη κι ἐκεῖ ζήτησε τὴν ἄδεια ἀπὸ τὸ Μίνωα νὰ πιάση τὸν ταῦρο. Ὁ Μίνωας μὲ εὐχαρίστηση ἔδωσε τὴν ἄδεια. Ὁ Ἡρακλῆς τότε μὲ κόπο πολὺ κατόρθωσε νὰ πιάση τὸν ἄγριο ταῦρο καὶ νὰ τὸν φέρη ζωντανὸ στὸν Εὐρυσθέα. Μὰ αὐτὸς φοβήθηκε νὰ τὸν κρατήση, γιατί ἦταν δῶρο τοῦ Ποσειδῶνα, καὶ εἶπε νὰ τὸν ἀφήσουν λεύτερο. Ὁ ταῦρος τότε περιπλανήθηκε κι ἔφθασε στὸ Μαραθῶνα, ὅπου ἐρήμωνε τὴ χώρα...

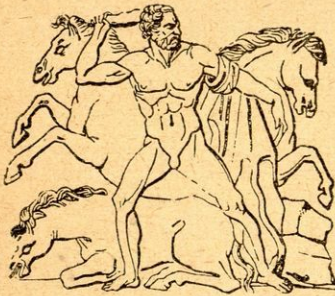
Ἡρακλῆς καὶ ταῦρος.

Τὸ ὄγδοο καὶ ἕνατο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.

1. **Τὰ ἄλογα τοῦ Διομήδη.** Ὁ βασιλέας τῆς Θράκης Διομήδης εἶχε μερικὰ ἄλογα, πὺ ἔτρωγαν ἀνθρώπινο κρέας! Γι' αὐτὸ ὅσους ξένους ἔρριχναν οἱ τρικυμίες τῆς θάλασσας στὰ ἀκρογῶλια τοῦ βασιλείου του, διάταξε ὁ σκληρὸς βασιλέας νὰ τοὺς πιάσουν καὶ νὰ τοὺς

ρίχνουν ζωντανούς στα ἄλογά του! Καὶ τὰ ἄλογα ἀ-
σως τοὺς ἔτρωγαν! Τὰ ἄλογα αὐτὰ διάταξε ὁ Εὐρ-
υσθέας τὸν Ἡρακλῆ νὰ φέρη ζωντανὰ στὶς Μυκῆν.
Τότε ὁ Ἡρακλῆς παίρνει μαζί του ἀρκετοὺς συντρο-
φους καὶ μὲ ἓνα πλοῖο πηγαίνει στὴ Θράκη. Ἐκεῖ σκ-
τώνει τοὺς φύλακες τῶν στάβλων καὶ ἀρπάξει τὰ
ἄλογα.

Μὰ ὁ Διομήδης μόλις τὸ ἔμαθε, τρέχει μὲ στρατὸ
καὶ ἀρχίζει πόλεμο μὲ τὸν Ἡρακλῆ καὶ τοὺς συντρόφους

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὰ ἄλογα τοῦ
Διομήδη.

του. Ὁ Ἡρακλῆς νικά
σε τὸ Διομήδη καὶ τὸ
στρατό του καὶ ἔπιασε
τὸν ἴδιο αἰχμάλωτο. Τότε
τοῦ εἶπε:

— Σκληρὸ βασιλιά, τὸ
σους καρaboτσακισμένου
καὶ δυστυχεῖς ἀνθρώ-
πους, ποὺ ξέπεφταν στὸ
τόπο σου ἔρριξες στὰ ἄ-
λογά σου· τώρα ἦρθε καὶ
ἡ δική σου σειρά νὰ νιώ-

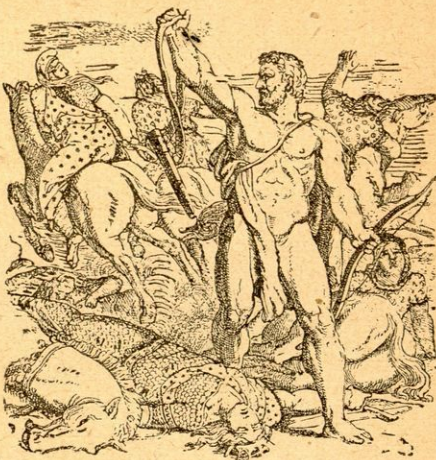
σης τί κακὸ ἔκανες στοὺς ἄλλους.

Καὶ τὸν ἔρριξε στὰ ἄλογά του, ποὺ τὸν ἔφαγαν
ἀμέσως!

2. **Ἡ ζώνη τῆς Ἰπολύτης.** Ἐπειτα ὁ Εὐρυσθέας
τὸν διάταξε νὰ τοῦ φέρη τὴν ωραία ζώνη τῆς ξακου-
στῆς Ἰπολύτης, ποὺ ἦταν βασίλισσα τῶν Ἀμαζόνων.
Οἱ Ἀμαζόνες ἦταν γυναῖκες πολεμικῆς, ποὺ ζοῦσαν χω-
ρὶς ἄντρα καὶ ἀνατρέφονταν σὰν ἄντρες. Εἶχαν δικό
τους βασίλειο κατὰ τὴ Μαύρη θάλασσα καὶ βασίλισ-
σα τὴν Ἰπολύτη—τὴν πιὸ δυνατὴ καὶ πιὸ ὁμορφη
ἀπὸ τίς Ἀμαζόνες. Ἡ Ἰπολύτη εἶχε μιὰ ζώνη κεν-
τημένη μὲ χρυσάφι καὶ στολισμένη μὲ ἀκριβὰ πετρά-
δια, ποὺ δὲν ἦταν ἄλλα ὅμοια στὸν κόσμῳ. Αὐτὴ τὴ
ζώνη εἶπε ὁ Εὐρυσθέας νὰ τοῦ φέρη ὁ Ἡρακλῆς. Ὁ

Ἡρακλῆς δὲν ἔχασε καιρό, πήρε μαζί του καὶ ἄλλους συντρόφους καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ χώρα τῶν Ἀμαζόνων.

Ἄμα ἔφτασε κεῖ πέρα ἄρχισε τὸν πόλεμο μὲ τὶς Ἀμαζόνες. Στὸ τέλος τὶς νίκησε καὶ ἀφοῦ σκότωσε τὴν Ἴππολύτη, πήρε τὴ ζώνη της καὶ τὴν ἔφερε στὸν Εὐρυσθέα.

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ ἡ ζώνη τῆς Ἴππολύτης.

Τὸ δέκατο καὶ ἐνδέκατο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.

1. *Τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη.* Σὲ ἓνα ἔρημο νησί τῆς Ἰσπανίας ζοῦσε ὁ Γηρυόνης, ἓνας φοβερὸς γίγαντας, πὺ εἶχε δύο πόδια, μὰ ἀπὸ τὴ μέση κι ἀπάνω τρία σώματα καὶ τρία κεφάλια! Ὁ γίγαντας αὐτὸς εἶχε ἓνα κοπάδι κόκκινα βόδια, πὺ τὰ φύλαγε ἓνας σκύλος ἄγριος μὲ δυὸ κεφάλια! Τὰ βόδια αὐτὰ τοῦ Γηρυόνη διάταξε ὁ Εὐρυσθέας τὸν Ἡρακλῆ νὰ τοῦ φέρῃ ζωντανὰ στὶς Μυκῆνες. Τότε ὁ Ἡρακλῆς ξεκίνησε νὰ πάη στὸ νησί ἐκεῖνο ἅμα ἔφτασε στὸ στενό, πὺ χωρίζει τὴν Εὐρώπη ἀπὸ τὴν Ἀφρική — τὸ σημεῖνὸ πορθιὸ τοῦ Γιβραλτᾶρ — ἔστησε ἐκεῖ δυὸ στήλες — μιὰ στὴν κάθε ἡπειρο. Γι' αὐτὸ τὶς στήλες αὐτὲς οἱ παλαιοὶ τὶς

ἔλεγαν «σιτῆλες τοῦ Ἡρακλῆ». Στὸ τέλος ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βράσινα ὁ Ἡρακλῆς ἔφτασε στὸ νησί τοῦ Γηρυόνη, κι ἐκεῖ, ἀφοῦ σκότωσε τὸ γίγαντα, πήρε τὰ βόδια καὶ τὰ ἔφερε στὸν Εὐρουσθέα.

Ὁ Ἡρακλῆς καὶ τὰ βόδια τοῦ Γηρυόνη.

2. Τὰ χρυσὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

Ἐπειτα ὁ Εὐρουσθέας διάταξε τὸν Ἡρακλῆ νὰ κάμῃ ἓνα πολὺ δύσκολο καὶ γεμάτο ἀπὸ κινδύνους καὶ περιπέτειες κατώρθωμα—νὰ τοῦ φέρῃ τὰ χρυσὰ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων.

Οἱ Ἑσπερίδες ἦταν τρεῖς νεράϊδες, ποὺ εἶχαν στὰ δυτικὰ μέρη τοῦ κόσμου ἓναν μάλιστα καρπούς, τὰ χρυσὰ μῆλα. Τὰ μῆλα αὐτὰ τὰ φύλαγε ἓνας φοβερὸς καὶ πολυκέφαλος δράκοντας. Ὁ Ἡρακλῆς ξεκίνησε νὰ πάῃ νὰ φέρῃ τὰ χρυσὰ μῆλα, μὰ δὲν ἤξερε, ποῦ βρισκόνταν ὁ κῆπος τῶν Ἑσπερίδων. Χρόνια γύριζε ἐδῶ κι ἐκεῖ ζητώντας νὰ τὸν βρῇ. Στὸ τέλος ἔφτασε σὲ ἓνα μέρος τῆς Ἀφρικῆς, ποῦ ὁ Ἄτλας, ἓνας πελώριος γίγαντας, κρατοῦσε ἐπάνω στοὺς ὤμους του τὸν οὐρανό! Ὁ Ἄτλας ἤξερε, ποῦ ἦταν ὁ κῆπος τῶν Ἑσπερίδων, γι' αὐτὸ ὁ Ἡρακλῆς τὸν παρακάλεσε νὰ τοῦ δείξῃ τὸν κῆπο.

Ὁ Ἄτλας τοῦ εἶπε :

Ὁ Ἄτλας.

—Βάσταξε σὺ γὰρ λίγο στοὺς ὄμους σου τὸν οὐρανό, γὰρ νὰ πάω ἐγὼ νὰ σοῦ φέρω τὰ μῆλα.

Ὁ Ἡρακλῆς τὸ δέχτηκε καὶ πῆρε στοὺς ὄμους του τὸν οὐρανὸ· μὰ σὰν γύρισε ὁ Ἄτλας δὲν ἤθελε νὰ κρατήσῃ πάλι τὸ βᾶρος τοῦ οὐρανοῦ.

—Κράτησέ τον ἐσύ, τοῦ εἶπε, καὶ πάω ἐγὼ τὰ μῆλα στὸν Εὐρουσθέα.

Τότε ὁ Ἡρακλῆς μὲ ἓνα ἔξυπνο τέχνασμα, τοῦ φόρτωσε πάλι τὸν οὐρανό, πῆρε τὰ μῆλα καὶ τὰ ἔφερε στὸν ξάδερφό του Εὐρουσθέα.

10^ο

Τὸ δωδέκατο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.

1. Ὁ Κέρβερος. Τὸ τελευταῖο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ, ἦταν καὶ τὸ πιὸ ἐπικίνδυνο· γιὰ τὶ τὸν διάταξε ὁ Εὐρουσθέας νὰ κατεβῆ στὸν Ἄδη, δηλαδὴ στὸν κάτω κόσμον καὶ νὰ τοῦ φέρῃ στὴ γῆ ἀπάνω τὸν ἄγριο φύλακα τοῦ Ἄδη Κέρβερο!

Ὁ Κέρβερος ἦταν ἓνα φοβερὸ σκυλὶ μὲ τρεῖς κεφάλια! Ἡ οὐρὰ του τελείωνε στὸ κεφάλι ἐνὸς μεγάλου φιδιοῦ... Ὅταν γαύγιζε ἦταν τόσο

ἄγρια καὶ φοβερὴ ἢ φωνή του πού ἔτρεμε ὄλος ὁ Ἄδης καὶ οἱ ψυχὲς τῶν πεθαμένων μαζύονταν τρομαγ-

μένες. Ὁ Κέρβερος φύλαγε τὶς μεγάλες πύλες τοῦ Ἄδη γὰρ νὰ μὴ φύγη κανένας πεθαμένος καὶ γυρίσῃ πάλι στὴ γῆ.

2. Ὁ Ἡρακλῆς ἀνεβάζει τὸν Κέρβερο στὴ γῆ. Τὸ κατορθῶμα αὐτὸ ἦταν πραγματικὰ πολὺ δύσκολο καὶ ἐπικίνδυνο· μὰ ὁ Ἡρακλῆς δὲ δειλίασε οὔτε ἀπελπίστηκε. Κατέβηκε στὸν Ἄδη ἀπὸ τὸ Ταίναρο ἀκρωτήριο καὶ ἀμέσως ἤρθε μπροστὰ στὸ θεὸ τοῦ κάτω κόσμου, τὸν Πλούτωνα. Ἐκεῖ τοῦ ζήτησε τὴν ἄδεια νὰ μεταφέρει γιὰ λίγο τὸν Κέρβερο ἀπάνω στὴ γῆ—ἀφοῦ εἶναι θέλημα τῶν θεῶν ν' ἀκούῃ τὶς διαταγὰς τοῦ Εὐρυσθέα.

Ὁ Πλούτωναὶς τοῦ ἀπάντησε :

—Νὰ τὸν πάρῃς, μὰ ἀφοῦ τὸν νικήσῃς χωρὶς κανένα ὄπλο—μὲ τὰ χέρια μονάχα· καὶ ἀφοῦ τὸν δείξῃς στὸν Εὐρυσθέα, νὰ μοῦ τὸν ξαναφέρῃς πάλι ἐδῶ κάτω.

Ὁ Ἡρακλῆς τότε ἄφησε τὰ ὄπλα του, τυλίχτηκε καλὰ μὲ τὸ μόνο του φόρεμα, τὸ δέρμα τοῦ λεονταριοῦ τῆς Νεμέας, καὶ ὤρμησε ξαφνικὰ ἀπάνω στὸν Κέρβερο. Τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό, τὸ νίκησε καὶ τὸν ἔδεσε σφιχτά· ὕστερα τὸν πῆρε καὶ τὸν ἔφερε στὸν Εὐρυσθέα. Ὁ Εὐρυσθέας τόσο τρομάξε ἅμα τὸν εἶδε, πὺν ἀμέσως ἔτρεξε νὰ κρυφτῆ... Ἐπειτα ὁ Ἡρακλῆς θυμήθηκε τὴν ὑπόσχεση, πὺν ἔδωκε στὸν Πλούτωνα· πῆρε τὸν Κέρβερο, τὸν ἔφερε στὸν Ἄδη καὶ τὸν παρέδωκε πάλι στὸ θεὸ τοῦ Κάτω κόσμου.

Θάνατος τοῦ Ἡρακλῆ.

1. Ἡρακλῆς καὶ Κένταυρος. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ κατορθῶματα αὐτὰ ὁ Ἡρακλῆς ἔκαμε καὶ πολλὰ ἄλλα, πὺν καὶ τὴν πατρίδα ὠφέλησε καὶ τὸν ἑαυτοῦ του δόξασε. Ἄλλῃ μὰ φορὰ πολέμησε μὲ τοὺς Κενταύρους, κάτι περίεργα ὄντα, πὺν ἦταν ἄλογα καὶ ἄνθρωποι

μαζί. "Ανθρωποι στο έπάνω μέρος του σώματος και άλλα αλόγα από τη μέση και κάτω. Οί Κένταυροι πολέμησαν τον 'Ηρακλή ρίχνοντας άπάνω του πέτρες μεγάλες και δομώντας με μεγάλα κλαδιά από έλατα. Μά ο 'Ηρακλής έπεσε άπάνω τους και τους νίκησε κι αυτούς. "Ενας όμως Κένταυρος, ο Νέσσος, έκδικήθηκε άργότερα τον 'Ηρακλή και νά πώς. 'Ο Νέσσος φέρθηκε μιá φορά με κακόν τρόπον στη γυναίκα του 'Ηρακλή, τη Δηάνειρα' τότε ο 'Ηρακλής θύμωσε και τον χτύπησε με τó τόξο του. 'Ο Νέσσος πληγώθηκε βαρεια, μ'α προτού πεθάνη πήρε σέ ένα άγγείο αίμα, πού έτρεξε από την πληγή του και τó έδωσε στη Δηάνειρα. Της είπε πώς αυτό είναι άλάθευτο μέσο, πού θά μπορούσε τάχα νά κρατήσει στόν έαυτό της παντοινά την άγάπη του 'Ηρακλή. 'Η Δηάνειρα τó πίστεψε. Τó αίμα όμως αυτό ήτο δηλητηριασμένο, γιατί βγήκε από την πληγή πού έκαμε ένα φαρμακωμένο βέλος—τó βέλος του 'Ηρακλή.

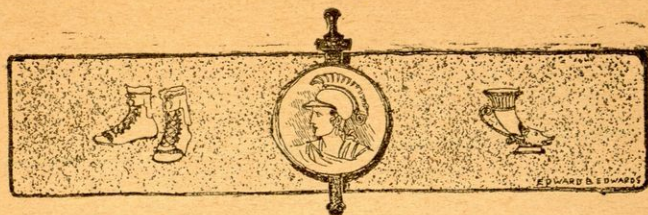
2. *Ήρακλής και Δηάνειρα.* 'Ο 'Ηρακλής κυρίεψε κάποτε μιá πόλη και πήρε από αυτή σκλάβια μιá όμορφη βασιλοπούλα, πού την έλεγαν 'Ιόλη' έπειτα όταν βρέθηκε στην Οίτη, ένα μεγάλο βουνό πού είναι κοντά στη Λαμία, θέλησε νά προσφέρει θυσία στούς θεούς. "Εστειλε λοιπόν στη γυναίκα του έναν άποσταλμένο, για νά του δώσει ένα καθαρό *χιτώνα*, δηλαδή φόρεμα πού φοροῦσαν κατάσαρκα, όπως έμεις τώρα τó πουκάμισο. 'Η Δηάνειρα όμως φοβήθηκε μήπως αφήσει αυτή και πάρη γυναίκα την 'Ιόλη, γι' αυτό του έστειλε τó χιτώνα, πού είχε χρίσει με δηλητηριασμένο αίμα του Νέσσου. 'Ο 'Ηρακλής χωρίς νά βάλη στό νού του τίποτε κακό, φόρεσε τó χιτώνα. Μά μόλις τόν φόρεσε, τόν έπιασαν άμέσως φοβεροί πόνοι' τότε προσπάθησε νά τόν βγάλη. 'Ο χιτώνας όμως τόσο είχε κολλήσει στό σώμα του, πού σαν τόν τραβοῦσε νά τόν ξεκολλήσει από πάνω του, ξεκολλοῦσαν μαζί και κομμάτια από τó κρέας του !..

3. Ἀποθέωση τοῦ Ἡρακλῆ. Τότε ὁ Ἡρακλῆς, γὰρ νὰ δώσῃ τέλος στὴ μαρτυρικὴ ζωὴ του, ἔκαμε ἓνα σαρὸ ἀπὸ ξύλα καὶ ἀνέβη ἀπάνω ὕπερα παρακάλεσε ἓνα βοσκί, πού τὸν ἔλεγαν Φιλοκτῆτη, νὰ ἐρῆθῃ καὶ νὰ βάλῃ φωτιά στὰ ξύλα. Ὁ Φιλοκτῆτης τὸν ἄκουσε καὶ

Ὁ Ἡρακλῆς ἀπάνω στὴ φωτιά.

πῆγε· καὶ ὁ Ἡρακλῆς, γὰρ νὰ τὸν εὐχαριστήσῃ, τοῦ χάρισε τὸ τόξο καὶ τὰ βέλη του. Ἀμέσως οἱ φλόγες περιούλωσαν τὸν Ἡρακλῆ· τότε ὁ πατέρας του Δίας τὸν ἄρπαξε μέσα σὲ ἓνα σύννεφο καὶ τὸν ἀνέβασε ἀπάνω στὸν οὐρανό. Κι ἐκεῖ γὰρ τὴν ὑπακοή, πού ἔδειξε στὸ θέλημα τῶν θεῶν καὶ γὰρ ὅσα καλὰ ἔκαμε στοὺς ἀνθρώπους, τὸν ἔκανε ἀθάνατο. Μὰ καὶ οἱ ἄνθρωποι κατόπιν τίμησαν σὰν θεὸ τὸ μεγάλο ἥρωα καὶ τοῦ ἔχτισαν βωμοὺς καὶ ναοὺς καὶ τοῦ ἔστησαν στήλες καὶ ἀγάλματα!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

Θ Η Σ Ε Α Σ

12^ο

Καταγωγή και τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ Θησέα.

1. Ἡ καταγωγή τοῦ Θησέα. Ὁ Θησέας ἦταν Ἀθηναῖος ἥρωας. Πατέρα εἶχε τὸν Αἰγέα, βασιλέα τῆς Ἀθήνας καὶ μητέρα τὴν Αἴθρα, κόρη τοῦ βασιλέα τῆς Τροίης Πιθέα. Μὰ καὶ γι' αὐτὸν πίστευαν οἱ ἄνθρωποι, πὼς ἀληθινὸ πατέρα εἶχε τὸν μεγάλο θεὸ τῶν θαλασσῶν Ποσειδῶνα.

Ὁ Θησέας γεννήθηκε στὴν Τροίηνα, πού εἶναι ἀντίκρου ἀπὸ τὸν Πόρο, στὸ ἀκρογιάλι τῆς Πελοποννήσου· κι ἐκεῖ πέρασε τὰ μικρὰ του χρόνια.

Ὁ πατέρας του Αἰγέας, ὀλίγον καιρὸ ὕστερα ἀπὸ τὸ γάμο του, ἔφυγε ἀπὸ τὴν Τροίηνα, καὶ πῆγε στὴν Ἀθήνα· προτοῦ ὁμῶς φύγη ἔκρυψε τὰ πέδιλά του καὶ τὸ βασιλικὸ του σπαθὶ κάτω ἀπὸ ἓνα βράχο. Ὑστερα εἶπε στὴ γυναῖκα του Αἴθρα:

— Ἄν τὸ παιδί, πὸν θὰ γεννηθῆ, εἶναι ἀγόρι καὶ μπορέση, ἅμα μεγαλώση νὰ κυλίση τὸ βράχο αὐτό, ἄς πάρη τὸ σπαθὶ καὶ τὰ πέδιλά μου καὶ ἄς ἔρθη νὰ μὲ βρῆ στὴν Ἀθήνα.

Καὶ ἀληθινὰ ὕστερ' ἀπὸ λίγους μῆνες ἡ Αἴθρα

γέννησε ἀγόρι, πού τὸ ὠνόμασαν Θησέα· ὅταν μεγάλωσε κι ἔφτασε στὰ δεκατέσσερα χρόνια, ἡ Αἴθρα τοῦ ἔδειξε τὸ βράχο καὶ τοῦ εἶπε τὴν παραγγελία τοῦ πατέρα του.

Ὁ Θησέας τότε κύλισε μὲ εὐκολία τὸ βράχο, γιατί ἦταν ἀντρεπωμένος, καὶ πῆρε τὰ πέδιλα καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ πατέρα του.

2. *Ὁ Θησέας γιὰ τὴν Ἀθήνα.* Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ ὁ Θησέας ἀποφάσισε νὰ πῆ στὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ βοῆ τὸν πατέρα του κατὰ τὴν παραγγελία πού αὐτὸς εἶχε ἀφήσει στὴ μητέρα του. Τότε ὁ παππὸς καὶ ἡ μητέρα του τὸν συμβούλεψαν νὰ πάη στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὴ θάλασσα μὲ κανένα πλοῖο, γιατί ὁ δρόμος ἀπὸ τὴν ξηρὰ ἦταν γεμάτος ἀπὸ ληστὲς καὶ κακούργους, πού μὲ ἄγρια βασανιστήρια σκότωναν τοὺς διαβάτες. Μὰ ὁ Θησέας δὲ θέλησε νὰ πάη ἀπὸ τὸν πῶ σύντομο καὶ ἀκίνδυνο δρόμο—τὸ δρόμο τῆς θάλασσας. Φοβήθηκε τὸ φιλότιμο παιδὶ μὴν πῆ ὁ κόσμος, πὼς πῆγε ἀπὸ τὴ θάλασσα, γιατί φοβήθηκε τοὺς ληστὲς καὶ κακούργους. Ἐπειτα ἤθελε καὶ νὰ ξεγλυτώσῃ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ τέρατα αὐτὰ καὶ νὰ δοξαστῇ κι αὐτός, ὅπως ὁ φίλος του Ἡρακλῆς. Γι' αὐτὸ προτίμησε νὰ πάη στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὴ στεριά. Φόρεσε λοιπὸν τὰ πέδιλα τοῦ πατέρα του, κρέμασε τὸ σπαθὶ του καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Ἀθήνα.

13^ο

Τὰ πρῶτα κατορθώματα τοῦ Θησέα.

1. *Ὁ Θησέας σκοτώνει ληστὲς καὶ κακούργους.* Καὶ πρῶτα ὁ Θησέας κοντὰ στὴν Ἐπίδαυρο σκότωσε τὸ ληστὴ *Περιφήτη*, πού σκότωνε τοὺς διαβάτες μ' ἓνα μεγάλο ρόπαλο. Ἐπειτα στὸν Ἴσθμό, πού ἦταν κοντὰ στὴν Κόρινθο, σκότωσε τὸν ληστὴ *Σίννη*· αὐτὸς λύγιζε δυὸ πεῦκα καὶ ἔδενε στὴν κορυφὴ καθε-

νός πεύκου ἀπὸ ἓνα πόδι τοῦ διαβάτη ὕστερα ἄφηνε τὰ πεῦκα νὰ ξανάρθουν στὴ θέση τους καὶ ἔτσι ὁ διαβάτης σκίζοταν σὲ δυὸ κομμάτια! Ὁ Θησέας τὸν σκότωσε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, πὺ σκότωνε κι αὐτὸς τοὺς διαβάτες· δηλαδή λύγισε δυὸ πεῦκα, ἔδεσε σ' αὐτὰ τὸ Σίννη, ἔπειτα τὰ ἄφησε λεύτερα καὶ ὁ ληστής σκίστηκε στὰ δύο—ὅπως δηλαδή ἔκανε κι αὐτὸς στοὺς ἄλλους! Κατόπιν προχωρεῖ καὶ φτάνει στὰ Μέγαρα· ἐκεῖ στὶς *Σκιρωνίδες πέτρες*—τὴ σημερινὴ *Κακὴ σκάλα*—σκότωσε ἄλλο ληστή, τὸ *Σκίρωνα*, πὺ ἀπὸ τοὺς βράχους αὐτοὺς γκρέμιζε τοὺς διαβάτες στὴ θάλασσα. Καὶ τελευταῖα κοντὰ στὴν Ἀθήνα σκότωσε τὸν κακοῦργο *Προκρούστη*, πὺ εἶχε ἓνα κρεβάτι καὶ ξάπλωνε ἀπάνω τοὺς διαβάτες· ὕστερα ἂν τὸ σῶμα τους ἦταν κοντότερο ἀπὸ τὸ κρεβάτι, τὸ τέντωνε γιὰ νὰ γίνῃ ἴσο μὲ τὸ κρεβάτι· ἂν ἦταν μακρότερο, ἔκοβε τὸ μέρος πὺ περίσσευε—καὶ ἔτσι τοὺς σκότωνε... Ὁ Θησέας μάλιστα τὸν σκότωσε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, πὰν σκότωνε τοὺς ἄλλους—δηλαδή τὸν ξάπλωσε στὸ κρεβάτι του καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ μέρος, πὺ περίσσευε.

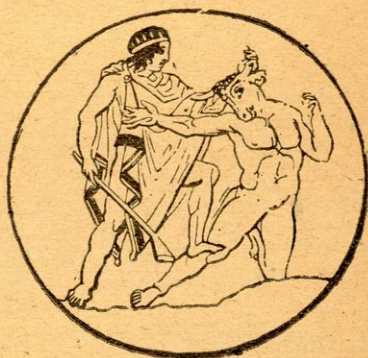
2. Ὁ *Μαραθῶνιος ταῦρος*. Τέλος ἔφτασε ὁ Θησέας στὴν Ἀθήνα· μὰ ἡ φήμη του εἶχε φτάσει πρωτότερα. Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν μάθει τὰ κατορθώματά του καὶ βγῆκαν καὶ τὸν ὑποδέχτηκαν μὲ μεγάλες τιμές. Ὑστερα παρουσιάστηκε στὸν πατέρα του καὶ τοῦ ἔδειξε τὰ πέδιλά του καὶ τὸ σπαθί του. Ὁ Αἰγέας τότε τὸν ἀνεγνώρισε καὶ τὸν ἀνακήρυξε διάδοχό του. Μὰ ἐκεῖ μαθαίνει σὲ λίγο πὺς ἓνας ἄγριος ταῦρος περιφέρονταν στὸ Μαραθῶνα κι ἔκαμε μεγάλες καταστροφές· ἦταν ὁ ταῦρος, πὺ εἶχε φέρει ὁ Ἡρακλῆς ἀπὸ τὴν Κρήτη καὶ ὁ Εὐρύσθεας τὸν εἶχε ἀφήσει λεύτερο. Ὁ Θησέας μάλιστα τὸ ἔμαθε, δὲν ἔχασε καιρό· τρέχει στὸ Μαραθῶνα, τὸν πιάνει καὶ τὸν φέρνει ζωντανὸ στὴν Ἀθήνα. Ἐπειτα μὲ τὴ συμβουλή τοῦ πατέρα του, τὸν θυσίασε στὸ θεὸ Ἀπόλλωνα.

Ὁ Θησεάς στὴν Κρήτη.

1. **Ὁ Μινώταυρος.** Μὰ τὸ σπουδαιότερόν κατόρθωμα τοῦ Θησεά ἦταν ἐκεῖνο, πού μ' αὐτὸ ἀπάλλαξε τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ ἓνα σκληρὸ καὶ ἀτιμωτικὸ φόρο, πὸν πλήρωναν στὸ βασιλεῖα τῆς Κρήτης Μίνωα. Ἦρθε δηλαδὴ μιὰ φορὰ στὴν Ἀθήνα ὁ γιὸς τοῦ Μίνωα καὶ ἐκεῖ σὲ μιὰ πανήγυρη τὸν ἐσκότωσε κάποιος Ἀθηναῖος — χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ. Τότε ὁ παντοδύναμος Μίνωας κήρυξε πόλεμο στοὺς Ἀθηναίους, τοὺς νίκησε καὶ τοὺς ὑποχρέωσε νὰ στέλνουν κάθε χρόνο στὴν Κρήτη ἑφτά νέους καὶ ἑφτά νέες. Κι αὐτοὺς ὁ Μίνωας τοὺς ἔρριχνε γιὰ τροφή σὲ ἓνα φοβερὸ θηρίο, πὸν εἶχε σῶμα ἀνθρώπου καὶ κεφάλι ταύρου. Τὸ θηρίο αὐτὸ ἐλέγονταν Μινώταυρος καὶ ζοῦσε μέσα σὲ ἓνα μεγάλο οἰκοδόμημα, πὸν εἶχε τόσα διαμερίσματα καὶ ἦταν τόσο μπλεγμένο, πὸν ὅποιος ἔμπαινε μέσα δὲν μπορούσε πιά νὰ βρῆ τὸ δρόμο γιὰ νὰ ξαναβγῆ. Τὸ οἰκοδόμημα αὐτὸ τὸ λέγανε **Δαβύρινθο**.

2. **Ὁ Θησεάς σκοτώνει τὸ Μινώταυρο.** Ὁ Θησεάς λοιπὸν γιὰ νὰ γλιτώσῃ τοὺς πατριῶτες του ἀπὸ τὸ σκληρὸ φόρο—τὸ φόρο τοῦ αἵματος—πῆγε θεληματικὰ μαζὶ μὲ τοὺς νέους καὶ τὶς νέες, σὰν ἓνας ἀπὸ αὐτούς. Ὁ Αἰγέας λυπήθηκε πολὺ, μὰ δὲ μπόδισε τὸ γιό του, γιὰ τὸ καλὸ τῆς Πατρίδας. Τὸ καρᾶβι, πὸν παράλαβε τὸ Θησεά καὶ τοὺς συντρόφους του εἶχε μαῦρα πανιά—σημάδια τῆς λύπης· μὰ ὁ Αἰγέας παράγγειλε στὸ γιό του νὰ βάλῃ ἄσπρα πανιά, ἂν θὰ γύριζε ζωντανός. Ὅταν ἔφτασε στὴν Κρήτη ὁ Θησεάς γνωρίσθηκε μὲ τὴν κόρη τοῦ Μίνωα **Ἀριάδνη**. Ἡ γνωριμία αὐτὴ ἦταν καὶ ἡ σωτηρία του. Ἡ καλὴ καὶ εὐσπλαχνικὰ κόρη τὸν συμπάθησε καὶ γιὰ νὰ τὸν σώσῃ τοῦ ἔδωκε ἓνα κουβάρι κλωστή (μίτο). Ὁ Θησεάς ἔδεσε τὴν ἄκρη τῆς

κλωστής στη μασιά του Λαβύρινθου και ύστερα μπήκε μέσα χωρίς φόβο· κι όσο προχωρούσε, τόσο ξετύλιγε το κουβάρι. Πίσω τον ακολουθούσαν οι σύντροφοί του βουβοί και λυπημένοι, σαν πένθιμη συνοδεία θανάτου. Όταν πλησίασαν στο Μινώταυρο, το θηρίο άκουσε τα βήματα και μούγκρισε από ευχαρίστηση. Τα θεμέλια του Λαβύρινθου τότε σειστήκαν· και οι σύντροφοι του Θησέα πάγωσαν από το φόβο τους. Μά ο Θησέας δὲ φοβήθηκε προχώρησε μονάχος. Αρπάχτηκε με το θηρίο και άρχισε μιὰ τρομερή πάλη. Ο Θησέας μέσα στο πάλεμα βρίσκει μιὰ κατάλληλη στιγμή, τὸ χτυπᾷ με τὸ ρόπαλό του στὸ κεφάλι και ἀμέσως τὸ ξαπλώνει νεκρό· ἔπειτα τυλίγοντας πάλι τὸ κουβύρι τῆς Ἀριάδνης βγήκε ἔξω ἄβλαβος μαὶ με τοὺς συντρόφους του, πὸν τοῦ φιλοῦσαν τὰ χέρια και ἔκλαιγαν γιὰ τὴν ἀνέλπιστη σωτηρία τους. Κατόπιν μπήκαν ὅλοι στὸ καράβι και ξεκίνησαν γιὰ τὴν Ἀθήνα. Μά ὁ Θησέας ἀπὸ τὴ χαρὰ του ξέχασε νὰ βγάλῃ τὰ μαῦρα πανιά και νὰ βάλῃ ἄσπρα, ὅπως ὑποσχέθηκε στὸν πατέρα του. Καὶ ὁ Αἰγέας, πὸν ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη περιμένε τὸν ἔρχομό τοῦ γιοῦ του, σὸν εἶδε τὸ καράβι νὰ ἔρχεται με μαῦρα πανιά, νόμισε πὸς ὁ γιὸς του δὲ ζοῦσε πιά· τότε γεμᾶτος ἀπὸ λύπη και ἀπελπισία ρίχνεται στὴ θάλασσα και πνίγεται! Κι ἡ θάλασσα, πὸν πνίγηκε ὁ Αἰγέας, ἀπὸ τότε ὠνομάστηκε «Αἰγαῖον πέλαγος».

Θησέας και Μινώταυρος

Ὁ Θησεάς γίνεται βασιλιάς.

1. *Βασιλεία τοῦ Θησεά.* Οἱ Ἀθηναῖοι, ὅταν γόρισε ὁ Θησεάς στήν Ἀθήνα, τὸν δέχτηκαν μὲ χαρὰ καὶ μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ τὸν ἔκαμαν βασιλέα τους. Ὁ Θησεάς τότε κυβέρνησε τοὺς Ἀθηναίους, σὰν ἀληθινὸς πατέρας· ἔκαμε πολλὰ καλὰ καὶ αὐξήσε τὴ δύναμη καὶ τὴ δόξα τῆς πατρίδας του. Ἐνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἔργα ἦταν νὰ ἐνώση τὰ δώδεκα μικρὰ βασίλεια, ποὺ ἦταν μοιρασμένη ἢ Ἀττικὴ, σὲ ἓνα βασίλειο. Κάθε χωριὸ δηλαδὴ ποὺ ἦταν γύρω στήν Ἀθήνα ἦταν χωριστὸ βασίλειο· ἔτσι χωριστὸ βασίλειο ἦταν ἢ Ἐλευσίνα, χωριστὸ οἱ Ἀχαρνές, τὸ σημερινὸ Μενίδι, καὶ ἄλλα χωριὰ κοντὰ στὸ Μαραθῶνα. Ὁ Θησεάς τὰ ἔνωσε ὅλα αὐτὰ καὶ ἔκανε ἓνα βασίλειο μὲ πρωτεύουσα τὴν Ἀθήνα. Ἡ Ἀθήνα τότε μεγάλωσε καὶ ἔγινε κράτος δυνατὸ. Ὅλοι οἱ εὐγενεῖς τῶν γύρω βασιλείων ἤρθαν καὶ ἐγκαταστάθηκαν σ' αὐτὴ καὶ ἀπλώθηκαν κάτω καὶ γύρω ἀπὸ τὴν Ἀκρόπολη, δηλαδὴ γύρω ἀπὸ τὴν παλιὰ πόλη ποὺ ἦταν ἀπάνω στὸ βράχο χτισμένη. Ἐκεῖ χτίστηκαν ἀργότερα ἱερὰ καὶ ναοί, ὅπως τῆς Ἀθηνᾶς καὶ ἄλλων θεῶν καὶ ἔγινε ἓνας ἱερὸς τόπος—τόπος λατρείας.

2. *Θάνατος τοῦ Θησεά.* Πέρασαν χρόνια· οἱ Ἀθηναῖοι στὰ τελευταῖα μίσησαν τὸ Θησεά γιὰ τὸν ἄστατο χαρακτήρα του· καὶ ἔτσι ἀναγκάστηκε νὰ φύγη ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Πῆγε λοιπὸν στὴ νῆσο Σκύρο. Ὁ βασιλέας τῆς Σκύρου φιλοξένησε τὸ Θησεά, μα ζήτησε τὴ μεγάλη του δόξα καὶ φοβήθηκε μήπως τοῦ πάρῃ τὴ βασιλεία.

Τὸν πῆρε λοιπὸν καὶ τὸν πῆγε σὲ ἓναν ψηλὸ βράχο, γιὰ νὰ τοῦ δείξῃ τάχα τὰ χτήματά του καὶ τὸ βασίλειό του· μα ἐκεῖ τὸν ἐσπρωξε ἄξαφνα καὶ ὁ ἦρωας γκρεμίστηκε στὴ θάλασσα καὶ σκοτώθηκε. Ἀργότερα οἱ Ἀθηναῖοι μετάνιωσαν γιὰ τὴ διαγωγή, ποὺ ἔδειξαν στὸν

ἦρωα καὶ μεγάλο βασιλέα τους· γι' αὐτό, ὅταν ὕστερα ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἕνας δοξασμένος στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὁ Κίμωνας, βρῆκε στὴ Σκύρο τὸν τάφο τοῦ Θησέα, πῆρε μὲ εὐλάβεια τὰ κόκκαλά του καὶ τὰ μετὰ-φερε στὴν Ἀθήνα. Ἐκεῖ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἔθαψαν μὲ μεγάλες τιμὲς καὶ ἔχτισαν μάλιστα γιὰ τιμὴ του ἕναν ὁμορφο ναό, ποὺ τὸν ὠνόμασαν Θησεῖο. Ὁ ναὸς αὐτὸς δὲ σώθηκε ὡς τὰ σήμερα. Τὸ σημερινὸ Θησεῖο δὲν εἶναι ὁ ναὸς τοῦ Θησέα· ἦταν τὴν παλιὰ ἐποχὴ ναὸς τοῦ Ἡφαίστου καὶ τῆς Ἀθηνᾶς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

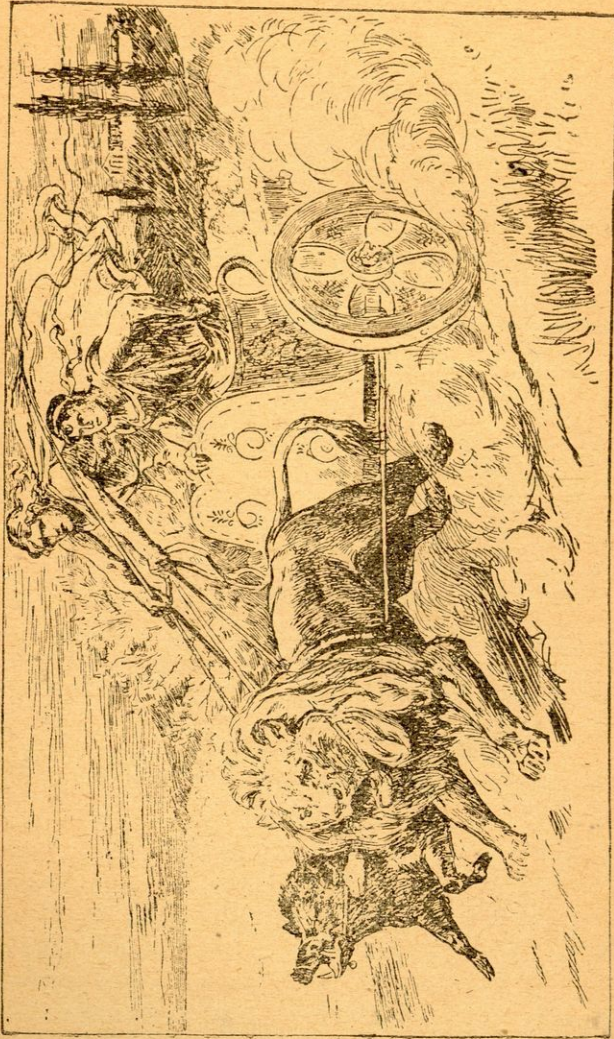
Η Α Λ Κ Η Σ Τ Η

16^ο

Πῶς ὁ Ἄδμητος πῆρε γυναῖκα τὴν Ἀλκηστη.

1. *Ἄδμητος καὶ Ἀλκηστη.* Στὸ σημερινὸ Βελεστίνο τὴν παλιὰ ἐποχὴ ἦταν ἡ πόλη ποὺ λέγονταν *Φερές*· σ' αὐτὴν βασιλεύε ο Ἄδμητος, ἕνας γενναῖος καὶ πλούσιος βασιλέας. Στὸν Ἄδμητο ὑπηρετοῦσε σὰ δοῦλος τὸν καιρὸ αὐτὸν ὁ θεὸς Ἀπόλλωνας. Γιατὶ μὲ τὴν ποινὴ αὐτὴ τὸν τιμώρησε ὁ Δίας, γιὰ νὰ ξεπλύνῃ ἕνα φόνου, ποὺ ἔκανε χωρὶς νὰ θέλῃ.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ μιὰ ξακουστὴ νύφη ἦταν σὲ ὄλη τὴ Θεσσαλία, ἡ Ἀλκηστη, κόρη τοῦ Πελῖα, βασιλέα τῆς Ἰωλκοῦ· ἡ πόλη αὐτὴ ἦταν ὅπου εἶναι σήμερα ὁ Ἀπάνω Βόλος. Ἡ Ἀλκηστη ἦταν πολὺ ὁμορφη καὶ φρόνιμη κόρη· γι' αὐτὸ πολλοὶ ἀρχόντοι τὴ ζήτησαν γυναῖκα. Ἐνας ἀπὸ αὐτοὺς ἦταν καὶ ὁ Ἄδμητος. Μὰ ὁ πατέρας τῆς ὑποσχέθηκε νὰ τὴν δώσῃ σὲ κεῖνον, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ ζήσει σὲ ἀμάξι ἕνα λεοντάρι καὶ ἕνα ἀγριογούρουνο μαζί.

Ὁ Ἄδμητος ξέβει τὸ ἀγριογόρουνον καὶ τὸ Λεοντάρι.

2. *Ὁ Ἄδμητος παίρνει τὴν Ἀλκῆστη γυναῖκα.*
Τὸ κατόρθωμα αὐτὸ ἦταν βέβαια ἀνώτερο ἀπὸ τὴ δύναμη ἑνὸς ἀνθρώπου. Ὁ Ἀπόλλωνας ὅμως γιατί ἦταν εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν καλωσύνη τοῦ Ἄδμητου, τὸν βοήθησε νὰ κάμῃ τὸ κατόρθωμα αὐτὸ—νὰ ζῆσῃ τὸ λεοντάρι καὶ τὸ ἀγριογούρουνο στὸ ἀμάξι! Ὁ Πελλίας σὰν τὸ εἶδε αὐτὸ, ἀναγκάστηκε νὰ κάμῃ τὴν ὑπόσχεσή του. Ἔτσι ὁ Ἄδμητος πῆρε γυναῖκα τὴν Ἀλκῆστη, τὴν πῖδ ὁμορφῆ κόρη τῆς Θεσσαλίας. Μὰ ὁ Ἄδμητος, ὅταν γίνονταν οἱ γάμοι, ξέχασε νὰ κάμῃ θυσία καὶ στὴ θεὰ Ἄρτεμη γι' αὐτὸ ἢ θεὰ θύμωσε καὶ τὸν καταδίκασε νὰ πεθάνῃ νέος! Ὁ Ἀπόλλωνας ὅμως, πού προστάτευε τὸν Ἄδμητο, μετρίασε τὴν αὐστηρὴ ποινὴ καὶ εἶπε νὰ μὴν πεθάνῃ, ἂν κανένas ἄλλος ἀπὸ τοὺς συγγενεῖς του—πατέρας του ἢ μάνα του ἢ γυναῖκα του—δέχονταν νὰ πεθάνῃ γιὰ κείνον.

170

Ἡ Ἀλκῆστη πεθαίνει!

1. *Ἡ ἀγάπη τῆς Ἀλκῆστης στὸν Ἄδμητο.* Πέρασε κάμποσος καιρὸς στὸ τέλος ἦρθε ἡ γραμμένη ἡμέρα νὰ πεθάνῃ ὁ Ἄδμητος. Μὰ κανένας δὲν ἤθελε νὰ πεθάνῃ γιὰ χάρη του—οὔτε αὐτοὶ οἱ γέροι γονιοὶ του! Τότε ἡ εὐγενικὰ Ἀλκῆστη προσφέρθηκε νὰ πεθάνῃ αὐτὴ, γιὰ νὰ σωθῇ ὁ ἄντρας της! Ὁ Ἄδμητος προσπάθησε νὰ τὴν κάμῃ νὰ ἀλλάξῃ γνώμη· μὰ ἡ Ἀλκῆστη δὲν ἐπέιθετο μὲ κανέναν τρόπο. Καὶ ἔτσι πέθανε αὐτὴ, γιὰ νὰ ζῆσῃ ὁ Ἄδμητος!

Ὅλοι λυπήθηκαν γιὰ τὸ θάνατο τῆς καλῆς βασίλισσας· μὰ περισσότερο ἀπὸ ὅλους λυπήθηκε ὁ Ἄδμητος, πού ἔχασε μιὰ τέτοια πιστὴ καὶ ἀφοσιωμένη γυναῖκα...

2. *Ἀλκῆστη καὶ Ἡρακλῆς.* Τὸ ἴδιο βράδυ ἔτυχε νὰ περνᾷ ἀπὸ τὴς Φερεὲς ὁ Ἡρακλῆς, πού πῆγαινε τότε στὴ Θράκη, γιὰ νὰ φέρῃ τὰ ἄλογα τοῦ Διομήδη. Ὁ

"Αδμητος μ' ὄλη του τὴ λύπη τὸν κάλεσε καὶ τὸν φιλοξένησε στὸ παλάτι του, χωρὶς νὰ τοῦ εἰπῇ τίποτα γιὰ τὴ συμφορὰ του. Ὁ Ἡρακλῆς ἔτρωγε καὶ ἔπινε πολὺ ἀργὰ ὅμως κατάλαβε τὴ λύπη τοῦ φίλου του. Ἀμέσως τότε δὲ χάνει καιρὸ, παίρνει τὸ ρόπαλό του καὶ τρέχει πίσω ἀπὸ τὸ θάνατο, πού μὲ τὴν Ἄλκηστη νεκρὴ τραβοῦσε γιὰ τὸν Ἄδη. Τὸν πρόφτασε, παλαίβει μαζί του καὶ τὸν νικᾷ· ἔπειτα τοῦ ξεκολλᾷ τὴν Ἄλκηστη ἀπὸ τὰ χέρια καὶ τὴν ξαναφέρει πάλι στὸν Ἄδμητο ζωντανή. Εἶναι ἀδύνατο νὰ περιγράψῃ κανένας τὴ χαρὰ τοῦ Ἄδμητου, πού εἶδε πάλι ζωντανὴ τὴν ἀγαπημένη του γυναῖκα... Εὐχαρίστησε μὲ συγκινητικὰ λόγια τὸν εὐεργέτη του Ἡρακλῆ καὶ διάταξε νὰ γίνουν μεγάλες γιορτὲς καὶ πανηγύρια σὲ ὄλη του τὴ χώρα. Ὅλοι τότε θαύμαζαν τὸν Ἡρακλῆ γιὰ τὸ μεγάλο του κατορθῶμα καὶ ὅλοι καλοτύχιζαν τὸν Ἄδμητο γιὰ τὴ μεγάλη του εὐτυχία. Ἀπὸ τότε οἱ δυὸ σύζυγοι ἔζησαν γεροὶ κι εὐτυχισμένοι ὡς τὰ γεράματά τους...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄.

Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ

18^ο

Ποιὰ ἢ αἰτία τῆς ἐκστρατείας.

1. *Τὸ χρυσόμαλλο δέσμα.* Ὡς τώρα εἶδαμε τὰ κατορθώματα, πού ἔκαμε κάθε ἥρωας χωριστὰ· μὰ ὑπάρχουν καὶ κατορθώματα, πού ἔκαμαν πολλοὶ μαζί ἥρωες, ὅπως εἶναι ἡ *ἐκστρατεία τῶν Ἀργοναυτῶν*, ὁ *Τρωικὸς πόλεμος* καὶ ἄλλα. Ἡ αἰτία τῆς ἐκστρατείας τῶν Ἀργοναυτῶν ἦταν ἓνα χρυσόμαλλο δέσμα. Βασίλευε δηλαδὴ τὸν παλιὸ καιρὸ στὸν Ὀρχομενὸ τῆς Βοιωτίας ὁ *Ἀθάμας*, πού εἶχε γυναῖκα τὴ *Νεφέλη*. Ὁ Ἀθά-

Φοῖβος καὶ ἡ Ἑλλη.

μας και ἡ Νεφέλη ἀπόχτησαν δυὸ παιδιὰ, τὸ Φριῆξο και τὴν Ἑλλη. Ὑστερα ὁμοῦ ἀπὸ λίγα χρόνια ὁ Ἀθάμας χώρισε τὴ Νεφέλη και πῆρε ἄλλη γυναῖκα, πού τὴν ἔλεγαν **Ἰνώ**. Μὰ ἡ μητριὰ Ἰνώ μισοῦσε τὰ παιδιὰ τῆς Νεφέλης και ὅλο προσπαθοῦσε νὰ βροῖ τρόπο νὰ τὰ καταστρέψῃ. Καὶ δὲν ἄργησε νὰ βροῖ τὸν τρόπο. Συνέβηκε δηλαδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη νὰ γίνῃ στὴ Βοιωτία μεγάλη ἀκαρπία και οἱ κάτοικοι ὑπόφεραν πολὺ ἀπὸ πείνα. Τότε ὁ Ἀθάμας ἀναγκάστηκε νὰ στείλῃ ἀποσταλμένους στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν, πού νὰ ρωτήσουν τί νὰ κάνῃ, γιὰ νὰ πάψῃ ἡ ἀκαρπία. Ἡ Ἰνώ ὁμοῦ ἔδωσε πολλὰ χρήματα στοὺς ἀποσταλμένους και τοὺς ἔπεισε νὰ ποῦνε πὼς τάχα εἶπε ὁ θεός: «ἂν θυσιάσῃ ὁ Ἀθάμας τὰ δυὸ του παιδιὰ, τὸ Φριῆξο και τὴν Ἑλλη στοὺς θεούς, θὰ γλιτώσῃ ἡ χώρα του ἀπὸ τὴν ἀκαρπία και τὴν πείνα. Ἔτσι και ἔγινε. Ὁ Ἀθάμας λυπήθηκε πολὺ σὰν ἄκουσε τὴν ἀπάντησι αὐτῆ τοῦ μαντείου· γιὰ νὰ σώσῃ ὁμοῦ τὴν πατρίδα του, ἀποφάσισε νὰ θυσιάσῃ τὰ παιδιὰ του! Ἡ Νεφέλη τότε παρακάλεσε τὸ θεὸ Ἑρμῆ, νὰ σώσῃ τὰ παιδιὰ τῆς. Ὁ Ἑρμῆς τὴν ἄκουσε και ὅταν ὁ ἱερέας ἀνέβασε τὰ παιδιὰ ἀπάνω στὸ βωμό, ὁ θεὸς παρουσιάσθη και ἔδωσε στὸ Φριῆξο και στὴν Ἑλλη ἓνα κριάρι μὲ χρυσομάλλο δέρμα· τὰ παιδιὰ τότε ἀνέβηκαν στοὺς ὄμους του και ἀμέσως τὸ κριάρι πέταξε στὸν ἀέρα και ἔφυγε μακριὰ—πολὺ μακριὰ. Μὰ ἐνῶ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ στενὸ, πού χωρίζει τὴν Εὐρώπῃ ἀπὸ τὴν Ἀσία—τὰ σημερινὰ Δαρδανέλλια—ἡ Ἑλλη ζαλίστηκε και γλίστρισε ἀπὸ τὴ ράχη τοῦ κριαριοῦ· ἔπεσε στὴ θάλασσα και κεῖ πνίγηκε! Ἀπὸ τότε τὸ στενὸ αὐτὸ πῆρε τὸ ὄνομα **Ἑλλησποντος**, δηλαδὴ θάλασσα τῆς Ἑλλης. Ὁ Φριῆξος, ὕστερ' ἀπὸ τὸ πάθημα τῆς ἀδελφῆς του, ξακολούθησε μονάχος του τὸ ταξίδι και ἔφτασε στὴν Κολχίδα, μιὰ πόλι πού εἶναι στὴ Μαύρῃ Θάλασσα. Ἐκεῖ θυσιάσε τὸ κριάρι στὸ Δία, γιὰ τὸν ἔσωσε· τὸ χρυσομάλλο δέρμα ὁμοῦ τὸ χάρισε στὴ βασιλέα τῆς Κολχίδας **Αἰήτη**, γιὰ τὸν

δέχτηκε μὲ εὐχαρίστηση καὶ τὸν φιλοξένησε. Ὁ Αἰήτης πῆρε τὸ δέσμα μὲ μεγάλη χαρὰ καὶ τὸ κράμασε σὲ ἓνα δάσος, πού ἦταν ἀφιερωμένο στὸ θεὸ Ἄρη. Ἐκεῖ τὸ φύλαγε ἓνας δράκοντας, πού δὲν κοιμώταν ποτέ...

2. **Πελίας καὶ Ἰάσοντας.** Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ βασιλευε στὴν Ἰωλκὸ ὁ **Πελίας**, πού εἶχε ἀρπάξει τὸ θρόνο ἀπὸ τὸν ἀδερφό του **Αἴσωνα**. Μὰ εἶχε πάντα φόβο καὶ ἀνησυχία γιὰ τὴν ἀδικία, πού εἶχε κάμει στὸν ἀδερφό του. Γι' αὐτὸ ἔστειλε ἄνθρωπο στὸ μαντεῖο τῶν Δελφῶν γιὰ νὰ ρωτήσῃ, ἂν θὰ εἶναι ἀσφαλῆς ἀπάνω στὸ θρόνο. Τὸ μαντεῖο ὅμως τοῦ ἀπάντησε: νὰ φοβᾶται καὶ νὰ φυλάγεται ἀπὸ τὸ **μονοσάνδαλο**, δηλαδὴ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, πού θὰ παρουσιάζονταν μπροστά του μὲ ἓνα παπούτσι! Πέρασαν χρόνια· ὁ Αἴσοντας πέθανε μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα του· μὰ ἄφησε ἓνα γιὸ ἀντρειωμένο, πού τὸν ἔλεγαν **Ἰάσωνα**. Ὅταν ὁ Ἰάσοντας ἔγινε εἴκοσι χρόνων, ἀπεφάσισε νὰ πάῃ στὴν Ἰωλκὸ, γιὰ νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Πελία τὸ θρόνο τοῦ πατέρα του. Μὰ στὸ δρόμο, ὅταν περνοῦσε τὸν ποταμὸ Ἄναυρο, ἔχασε τὸ ἓνα του παπούτσι καὶ ἔτσι ἔφτασε στὸν Πελία **μονοσάνδαλος**. Ἀμέσως παρουσιάστηκε σ' αὐτόν, ὅπως ἦταν, τὴν ὥρα πού θυσιάζε στὸ Ποσειδῶνα καὶ τοῦ ζήτησε τὴ βασιλεία, πού πῆρε ἀπὸ τὸν πατέρα του. Τότε ὁ Πελίας θυμήθηκε τὸ χρησμὸ τοῦ μαντείου καὶ ἔνωσε ποιὸν ἄνθρωπο ἔπρεπε νὰ φοβᾶται. Μὰ γιὰ νὰ γλιτώσῃ ἀπὸ αὐτόν, τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ τοῦ δώσῃ τὴ βασιλεία, ἂν κατώρθωνε νὰ τοῦ φέρῃ τὸ χρυσομάλλο δέσμα. Ἡ ἐπιχείρηση ἦταν πολὺ δύσκολη καὶ ἐπικίνδυνη. Μὰ ὁ Ἰάσοντας ἦταν γενναῖο παλικᾶρι· δέχθηκε τὴ συμφωνία καὶ ἐτοίμασε γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ τὴν ἐκστρατεία, πού ὠνομάσθηκε **Ἀργοναυτικὴ**.

Τὸ ταξίδι τῶν Ἀργοναυτῶν στὴν Κολχίδα.

1. **Τὸ καράβι Ἀργώ.** Ἀμέσως ὁ Ἰάσοντας ἄρχισε

τις προετοιμασίες για την έκστρατεία. Και πρώτα προσκάλεσε όλους τους ήρωες της εποχής εκείνης, να έρθουν να τον βοηθήσουν για το μεγάλο κατόρθωμα. Και πράγματι δέχτηκαν να τον βοηθήσουν πενήντα ήρωες, όπως ήταν ο Ηρακλής, ο Θησέας, ο Πηλέας, τα δυο αδέρφια Κάστορας και Πολυδεύκης, ο μουσικός Όρφείας και άλλοι. Έπειτα προσκάλεσε έναν καλό τεχνίτη και του

ανάθεσε να κατασκευάσει ένα καράβι κατάλληλο για την έκστρατεία. Λένε μάλιστα πως ή ίδια θεά Ἀθηνᾶ ὀδηγοῦσε τὸν τεχνίτη στὴν κατασκευὴ τοῦ καραβιοῦ, πού ἔτσι ἔγινε μεγάλο και ὠραῖο. Τὸ καράβι αὐτὸ ὠνομάσθηκε Ἀργώ, ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ τεχνίτη του.

2. Περιπέτειες τοῦ ταξιδιοῦ. Ὅταν ἐτοιμάσθηκε ἡ Ἀργώ, ὁ Ἰάσωνας καὶ οἱ ἄλλοι ἥρωες μπῆκαν μέσα καὶ ξεκίνησαν ἀπὸ τὴν Ἰωλλό. Ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ καραβιοῦ, ὅσοι ταξίδεψαν μὲ τὴν Ἀργώ, πῆραν τὸ ὄνομα Ἀργοναῦτες. Τὸ ταξίδι τῶν Ἀργοναυτῶν εἶχε πολλοὺς κινδύνους καὶ περισσότερες περιπέτειες, γιατί στὶς θάλασσες αὐτὲς πρώτη φορὰ ἔμπαιναν οἱ Ἕλληνες. Μόλα αὐτὰ πέρασαν τὸν Ἑλλήσποντο κι ἔφτασαν στὸ Βόσπορο· μὰ γιὰ νὰ τὸν περάσουν καὶ βγοῦν στὴ Μαύρη θάλασσα, ἔπρεπε νὰ περάσουν τὶς *Συμπληγάδες πέτρες*,

δηλαδή δυο πελώριες πέτρες πού άνοιγαν κι έκλειναν άκατάπαυτα. "Ετσι άν περνούσε κανένα καράβι, έτρεχε τόν κίνδυνο νά τσακιστή. Κατά καλή τύχη ζούσε εκεί κοντά ένας σοφός μάντις, ο Φινέας, πού με τίς συμβουλές του τούς βοήθησε νά περάσουν χωρίς ζημιά τίς Συμπληγάδες πέτρες. Άπό τότε οί πέτρες έκείνες έμειναν άκίνητες στη θέση τους και τά καράβια πιά περνούσαν άπό κει άφοβα και λεύτερα. Στο τέλος, ύστερα άπό πολλούς κινδύνους, έφτασαν στην ξακουστή πόλη, πού φυλάγονταν τó χρυσόμαλλο δέρμα.

20°

Ποιό τέλος είχε ή έκστρατεία τών Άργοναυτών.

1. *Νέοι κίνδυνοι τοῦ Ίάσονα.* "Αμα έφτασαν στην Κολχίδα, άμέσως ο Ίάσοντας παρουσιάστηκε στο βασιλέα Αιήτη και τόν παρακίλεσε νά τοῦ δώσει τó χρυσόμαλλο δέρμα, πού τοῦ τó είχε χαρίσει άλλοτε ένας πατριώτης του Έλληνας.

— «Θά σοῦ τó δώσω, άν κάνης κάποια κατορθώματα, πού θέλω», είπε ο Αιήτης.

— «Είμαι έτοιμος νά τά κάνω» άπάντησε με τόλμη και άφοβία ο Ίάσοντας.

— Πρώτα, πρώτα θά ζέψης στο άλέτρι τούς δυο ταύρους με τά χάλκινα πόδια, πού βγάξουν άπό τó στόμα τους φωτιά. "Υστερα με τούς ταύρους αύτούς θά σπείρης σέ ένα χωράφι, πού είναι άφιερωμένο στο θεό "Αρη, τά δόντια ενός δράκοντα. Άπό τó κάθε δόντι θά ξεφυτρώνη ένας γίγαντας· όλους αύτούς πρέπει νά τούς πολεμήσης και νά τούς νικήσης. "Αν τά κάμης όλα αύτά, τότε θά σοῦ δώσω με εύχαρίστηση τó χρυσόμαλλο δέρμα—γιατί τó αξίζεις».

Τά κατορθώματα αύτά ήταν μεγάλα και επικίνδυνα· μά ο Ίάσοντας, με τή βοήθεια τής κόρης τοῦ Αιήτη *Μήδειας* πού τόν συμπάθησε και ήταν μεγάλη μά-

γισσα, τὰ κατώρθωσε ὅλα. Ἐπειτα παρουσιάστηκε πάλι στὸν Αἰήτη καὶ τοῦ ζήτησε τὸ χρυσόμαλλο δέρμα, ὅπως εἶχαν συμφωνήσει. Μὰ ὁ Αἰήτης τώρα μετάνιωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ δώσει τὸ χρυσόμαλλο δέρμα· φοβέρισε μάλιστα τὸν Ἰάσονα πὼς θὰ σκοτώσῃ καὶ αὐτὸν καὶ τοὺς συντρόφους του — ἂν δὲν ἔφευγαν ἀμέσως ἀπὸ τὸν τόπο του!..

2. **Πῶς πήρε ὁ Ἰάσονας τὸ δέρμα.** Τότε ὁ Ἰάσο-

Ἡ Μήδεια.

νας μὲ τὰ μαγικά φάρμακα τῆς Μήδειας κατορθώνει νὰ ἀποκοιμίσῃ καὶ σκοτώσῃ τὸ φοβερὸ δράκοντα, ποὺ φύλαγε τὸ δέρμα· ὕστερα ἀρπάζει τὸ πολύτιμο δέρμα, μπαίνει στὸ καράβι μαζί με τοὺς συντρόφους του καὶ τὴ Μήδεια καὶ φεύγουν ὅλοι κρυφὰ ἀπὸ τὴν Κολχίδα. Στὸ γυρισμὸ ὑπόφεραν ἀπὸ νέες τρικυμίες καὶ περιπέτειες· μὰ στὸ τέλος ἔφτασαν στὴν Ἰωλκὸ, ὅπου ὁ Ἰάσονας παράδωκε τὸ δέρμα στὸν Πελία καὶ ζήτησε νὰ τοῦ παραδώσῃ τὴ βασιλεία, ὅπως εἶχαν συμφωνήσει. Ὁ Πελίας ὁμως δὲ φύλαξε τὸ λόγο του· γιὰτὶ ἀρνήθηκε καὶ πάλι νὰ τοῦ παραδώσῃ τὸ θρόνο. Τότε ὁ Ἰάσονας τὸν σκότωσε, πήρε τὸ θρόνο καὶ παντρεύθηκε τὴ

Μήδεια.

Ἀργότερα ὁ Ἰάσονας ἐξόριστος καὶ δυστυχιμένος πέθανε στὴν Κόρινθο ἀπὸ ἓνα ξύλο, ποὺ ἔπεσε ἀπάνω του ἀπὸ τὴν Ἀργώ.

1 Έκτορας, 2 Πάρις, 3 Μενέλαος, 4 Όδυσσεύς, 5 Νέστορας,
6 Άχιλλεύς, 8 Άγαμέμνωνας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄.

Ο ΤΡΩΪΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

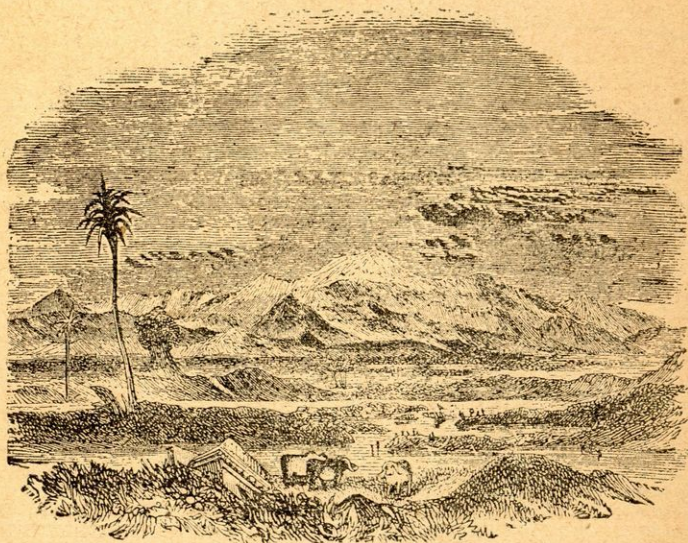
21^ο

‘Η αίτια του Τρωϊκού πολέμου.

1. **Κρίση του Πάρι.** Τὸν παλιὸ καιρὸ ἦταν στὰ παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ κοντὰ στὸν Ἑλλήσποντο μιὰ πόλη ξακουστὴ καὶ μεγάλη, ποὺ ὠνομάζονταν **Τροία**. Ἡ πόλη αὐτὴ ἦταν χτισμένη ἀπάνω σὲ ἓνα χαμηλὸ βουνὸ καὶ εἶχε τείχη ψηλὰ καὶ στερεά. Κοντὰ τῆς ἔτρεχε ἓνα ποτάμι, ὁ **Σκάμανδρος**. Βασιλέας στὴν Τροία ἦταν ὁ **Πρίαμος**, ποὺ εἶχε πάρα πολλοὺς γιουὺς καὶ θυγατέρες. Ἐνας ἀπὸ τοὺς γιουὺς του, ὁ πιὸ νέος καὶ πιὸ ὀμορφος, ἐλέγονταν **Πάρις**: αὐτὸς μιὰ φορὰ, ἐκεῖ ποὺ ἔβροσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατέρα του σὲ ἓνα κοντινὸ βουνό, εἶδε νὰ ἔρχονται μπροστὰ του οἱ τρεῖς μεγάλες θεές, ἡ Ἥρα, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ἡ Ἀρτεμι. Οἱ θεές αὐτὲς φιλονίκησαν κάποτε ἀναμεταξύ τους ποῖα εἶναι ἡ πιὸ ὀμορφή ἀπὸ τῆς τρεῖς καὶ γιὰ νὰ τὸ μάθουν ἤρθαν νὰ τῆς κρίνῃ ὁ Πάρις. Κάθε μιὰ τότε τοῦ ὑποσχέθηκε καὶ ἀπὸ ἓνα δῶρο, ἂν κρίνῃ αὐτὴν γιὰ τὴν ὀμορφὴν ἡ Ἀφροδίτη μάλιστα τοῦ ὑποσχέθηκε νὰ δώσῃ τὴν πιὸ ὀμορφὴ γυναῖκα τοῦ κόσμου γιὰ σύ-

ζυγο. Ὁ Πάρις τότε ἔκρινε τὴν Ἀφροδίτη πρὸ ὁμορφῆς ἀπὸ τῆς ἄλλης θεᾶς.

2. *Ἀρπαγὴ τῆς Ἑλένης.* Ἀφοῦ πέρασε λίγος καιρὸς, ἡ Ἀφροδίτη γιὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσίν της συμβούλεψε τὸν Πάρις νὰ κάμῃ ἓνα ταξίδι ὡς τὴ Σπάρτη. Ἐκεῖ τοῦ εἶπε πὸς θάβρῃσκε τὴν πρὸ ὁμορφῆς γυναῖκα τοῦ κόσμου. Ἡ πρὸ ὁμορφῆς γυναῖκα τότε ἦταν

Ἡ Τροία

ἡ Ἑλένη, σύζυγος τοῦ βασιλέα τῆς Σπάρτης Μενέλαου, πρὸς καταγότου ἀπὸ τὸν Δία. Πραγματικὰ ὁ Πάρις μπῆκε σὲ ἓνα καράβι καὶ μὲ τὴν ὁδηγίαν τῆς Ἀφροδίτης ἔφτασε στὴ Σπάρτη. Ὁ Μενέλαος τὸν ὑποδέχτηκε μὲ μεγάλη εὐγένεια καὶ τὸν φιλοξένησε στὸ παλάτι του. Μὰ ἔτυχε τῆς ἡμέρας ἐκεῖνης ὁ Μενέλαος νὰ ἔχῃ ἀνάγκη νὰ πάῃ γιὰ λίγο καιρὸ στὴν Κρήτη, ὅπου εἶχε κάποιον ὑπόθεση νὰ τακτοποιήσῃ. Γι' αὐτὸ ἔφυγε ἔφησε τὸν Πάρις στὸ παλάτι του, χωρὶς νὰ βάνῃ τί

τε κακὸ μὲ τὸ νοῦ του· ἔδωσε μάλιστα διαταγὴ νὰ τὸν περιποιηθοῦν περισσότερο, ὅσο θὰ ἔλειπε αὐτός. Ὁ Πάρις ὁμως καταπάτησε τὴ φιλοξενία· γιατί τὸν καιρὸ ποῦ ἔλειπε ὁ Μενέλαος ἔπεισε τὴ γυναῖκα του, τὴν ὠραία Ἑλένη, νὰ ἀφήσῃ τὸν ἄντρα της καὶ νὰ ἀκο-

Ἡ κρίσις τοῦ Πάρις

λουθήσῃ αὐτὸν στὴν Τροία. Ἄρπαξε λοιπὸν τὴν Ἑλένη μαζί μὲ πολλοὺς θησαυροὺς καὶ ἔφυγε γιὰ τὴν Τροία. Αὐτὸ ἔγινε αἰτία τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου· καὶ νὰ πῶς.

220

Ἀπόφασις τῶν Ἑλλήνων καὶ σύναξις στὴν Αὐλίδα.

1. *Μενέλαος, Ἀγαμέμνωνας καὶ ἄλλοι Ἕλληνες.*
Ὅταν δηλαδὴ ὁ Μενέλαος γύρισε ἀπὸ τὸ ταξίδι του καὶ ἔμαθε τὴν αἰσχρὴν πράξιν τοῦ Πάρις, θύμωσε φοβερά. Τρέχει ἀμέσως στὸν ἀδερφό του Ἀγαμέμνονα, ποῦ βασιλευε στὶς Μυκῆνες καὶ ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πλοῦσιους καὶ δυνατοὺς βασιλιάδες σὲ ὅλη τὴν

Ἑλλάδα. Τοῦ λέει τὴν προσβολή, πὺν τοῦκαμε ὁ Πά-
ρης καὶ ζητάει τὴ γνώμη του πὺς νὰ ἐκδικηθῆ τὸν
ἄρπαγα.

Μὰ ἡ προσβολή, πὺν ἔκαμε ὁ Πάρης στὸ Μενέ-
λαιο, ἦταν προσβολή γιὰ τὸν ἀδελφὸ του Ἀγαμέμνονα·
ἦταν ἀκόμη προσβολή καὶ γιὰ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, γιὰτὶ
ὁ ἄρπαγας ἦταν ἕνας ξένος, ἀπὸ τὴν Ἀσία, πὺν κατα-
πάτησε τὸ ἱερὸ γιὰ τοὺς Ἕλληνας αἰσθημα τῆς φιλο-
ξενίας. Γι' αὐτὸ ὁ Ἀγαμέμνωνας ἔστειλε καὶ προσκά-
λεσε ὅλους τοὺς Ἕλληνας βασιλιάδες, γιὰ νὰ σκε-
φθοῦν καὶ νὰ ἀποφασίσουν τί πρέπει νὰ κάμουν. Πραγ-
ματικὰ ὅλοι μαζεύτηκαν στὶς Μυκῆνες· ἐκεῖ ὅλοι δέχ-
τηκαν πὺς ἡ ἄρπαγὴ τῆς Ἑλένης ἦταν προσβολή γιὰ
ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ ἀποφάσισαν νὰ ξεκινήσουν γιὰ
τὴν Τροία μὲ πολὺ στρατὸ καὶ στόλο—πὺν χρειάζον-
ταν νὰ μεταφέρῃ τὸ στρατὸ στὴν Ἀσία.

2. *Οἱ Ἕλληνες στὴν Αὐλίδα.* Ὅλη ἡ Ἑλλάδα
τότε, ἀπὸ τὸ Στρυμῶνα καὶ τὸν Ἀξιὸ ποταμὸ ἕως τὴν
Κρήτη, ἄρπαξε τὰ ὄπλα, γιὰ νὰ συντρέξῃ τὸ Μενέλαιο
καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα καὶ γιὰ νὰ τιμωρήσῃ τὸν Ἀσιά-
τη ἄρπαγα. Τόπο, πὺν ἔπρεπε νὰ μαζευτοῦν ὅλοι οἱ
βασιλιάδες μὲ τοὺς στρατοὺς των καὶ τὸ στόλο, ὤρι-
σαν τὴν *Αὐλίδα*, μία παραθαλάσσια πόλη τῆς Βοιω-
τίας, πὺν εἶναι ἀντίκρου στὴ Χαλκίδα. Πράγματι ἐκεῖ
σὲ λίγο μαζεύτηκε ὁ Ἑλληνικὸς στρατός, πὺν ἦταν
ὡς 100 χιλιάδες ἄντρες καὶ ὁ στόλος, πὺν εἶχε ὡς 1000
πλοῖα· ἐκεῖ μαζεύτηκαν καὶ οἱ πῖο μεγάλοι καὶ πῖο ξα-
κουστοὶ βασιλιάδες ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα, δηλαδή ὁ
βασιλέας τῆς Πύλου Νέστορας, ἕνας σοφὸς καὶ πολὺ-
πειρος γέροντας, ὁ γενναῖος Λιομήδης, βασιλέας τοῦ
Ἄργου, ὁ Ἰδομενέας, βασιλέας τῆς Κρήτης, ὁ ἔξυ-
πνος καὶ πανοῦργος βασιλέας τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσεάς,
ὁ πῖο νέος καὶ πῖο γενναῖος ἀπὸ ὅλους Ἀχιλλέας, βα-
σιλέας τῶν Μυρμιδόνων, ὁ Μενέλαος καὶ ὁ ἀδελφός
του Ἀγαμέμνωνας καὶ ἄλλοι πολλοί. Τὸν Ἀγαμέ-

μνονα μάλιστα, πού ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὸν τιμῶσαν
γιὰ τὴ δύναμη καὶ τὰ πλούτη του, τὸν ἔκαμαν **ἀρχι-
στράτηγο**.

230

Οἱ Ἕλληνες γιὰ τὴν Τροία.

1. **Ἐμπόδιο γιὰ τὸ ξεκίνημα.** Ἀπὸ τὴν Αὐλίδα οἱ Ἕλληνες εἶχαν σκοπὸ νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴν Τροία· περίμεναν μόνον νὰ φυσήξῃ εὐνοϊκὸς ἀέρας. Ἀλλὰ οἱ ἡμέρες περνοῦσαν καὶ ὁ ἀέρας δὲ φυσοῦσε· γι' αὐτὸ ὁ στρατὸς ἄρχισε νὰ στεναχωριέται. Τότε οἱ ἀρχηγοὶ ἀποφάσισαν νὰ ρωτήσουν τὸ μάντι Κάλχα, πού εἶχαν μαζί τους. Ὁ Κάλχας εἶπε καθαρά, πὼς τὸ ἐμπόδιο εἶναι ἀπὸ τὴ θεὰ Ἄρτεμη, πού εἶναι θυμωμένη, γιατί ὁ Ἀγαμέμνωνας στὸ κυνήγι τῆς σκότωσε ἓνα ἔλαφι, πού ἦταν ἀφιερωμένο σ' αὐτήν. Γιὰ νὰ ξεθυμώσῃ λοιπὸν ἡ θεὰ, ἔπρεπε ὁ Ἀγαμέμνωνας νὰ θυσιάσῃ στὴ θεὰ τὴν κόρη του Ἰφιγένεια. Μεγάλῃ ἦταν ἡ λύπη τοῦ δυστυχομένου πατέρα· μὰ ὁ στρατὸς στενοχωριότου καὶ ἡ τιμὴ τῆς Ἑλλάδας ἀπαιτοῦσε ἰκανοποίηση. Γι' αὐτὸ ὁ Ἀγαμέμνωνας ἔπνιξε μέσα στὴν ψυχὴ του τὸ πόνο τοῦ πατέρα καὶ ἀποφάσισε γιὰ τὴν πατρίδα νὰ θυσιάσῃ τὴν ἀγαπημένη του κόρη.

2. **Ἡ Ἰφιγένεια.** Ἔστειλε λοιπὸν καὶ ἔφερε τὴν Ἰφιγένεια ἀπὸ τὴς Μυκῆνες, μὲ τὴν πρόφαση πὼς θὰ τὴν παντρεύσῃ μὲ τὸν Ἀχιλλέα. Ἡ Ἰφιγένεια ἦρθε στὴν Αὐλίδα μαζί μὲ τὴ μητέρα της Κλυταιμνήστρα· ἀλλ' ἅμα ἔφτασαν ἐκεῖ, ἔμαθαν τὴν τρομερὴ ἀλήθεια—πὼς ἡ Ἰφιγένεια ἔπρεπε νὰ θυσιασθῇ. Τότε ἡ Κλυταιμνήστρα ἄρχισε νὰ κλαίῃ καὶ νὰ παροικαλῇ τὸν Ἀγαμέμωνα νὰ λυπηθῇ τὴν κόρη του. Μὰ ἡ Ἰφιγένεια σὰν ἀληθινὴ Ἑλληνοπούλα δέχτηκε νὰ θυσιασθῇ, ἀφοῦ ἡ θυσία της ἦτανε γιὰ τὴν πατρίδα.

—«Μὴν κλαῖς μητέρα, τῆς εἶπε· ἐγὼ τὸ πῆρα ἀπό-

φραση· θέλω νὰ πεθάνω. Κοίταξε ὅλη ἡ Ἑλλάδα σὲ μένα ἔχει γυρισμένα τὰ μάτια της· γιατί σὲ μένα στέκεται νὰ ξεκινήσει ὁ στόλος μας καὶ νὰ νικήσουν οἱ Ἕλληνες τοὺς βαρβάρους. Γιὰ τὴν πατρίδα, μητέρα, δὲν μὲ γέννησες ; Ἐμπρὸς λοιπὸν θυσιάστε με καὶ κυριέψτε τὴν Τροία».

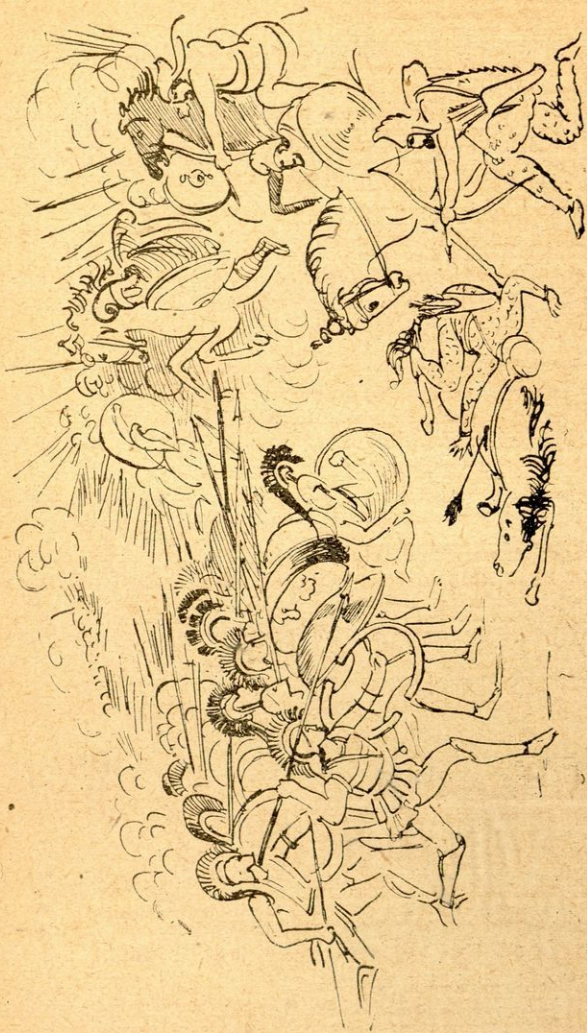
3. **Θυσία τῆς Ἰφιγένειας.** Καὶ σὰν εἶπε τὰ ὠραῖα αὐτὰ λόγια, προχώρησε μὲ θάρρος στὸ βωμὸ καὶ ἀκούμπησε ἀπάνω τὸ ξανθὸ της κεφάλι. Ἀμίλητος τότε καὶ

Θυσία τῆς Ἰφιγένειας

μὲ δακρυσμένα μάτια σήκωσε τὸ μαχαίρι τοῦ ὁ Κάλχας, γιὰ νὰ σφάξει τὴν ὁμορφὴ κόρη.

Μὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἓνα πυκνὸ σύννεφο σκέπασε γύρω τὸ βωμὸ. Ὄταν τὸ σύννεφο διαλύθηκε ὅλοι μὲ μεγάλη τους ἐκπληξὴ εἶδαν πὼς ἡ Ἰφιγένεια εἶχε γίνει ἄφαντὴ· καὶ στὴ θέση της βρέθηκε ἓνα ὁμορφὸ ἐλάφι. Ὁ Κάλχας τότε θυσίασε αὐτὸ στὴ θεά. Μὰ πὼς ἐγινε τὸ θαῦμα αὐτό; Νά, ἡ Ἄρτεμη δὲ θέλησε νὰ χυθῆ ἀπάνω στὸ βωμὸ της τὸ ἀθῶο καὶ εὐγενικὸ αἷμα τῆς κόρης. Γι' αὐτὸ κατέβηκε μέσα στὸ σύννεφο καὶ ἄφησε ἐκεῖ τὸ ἐλάφι γιὰ τὴ θυσία· ἄρπαξε ἀμέσως τὴν Ἰφιγένεια καὶ τὴν ἔφερε σὲ ἓνα μακρινὸ ναὸ της, ὅπου τὴν ἔκαμε ἱέρεια.

Αγώνες Ελλήνων με τους Τροιάδαιτες.

Ἄγωνες τῶν Ἑλλήνων μὲ τοὺς Τρωαδίτες.

1. *Πολιορκία τῆς Τροίας.* Ὑστερα ἀπὸ αὐτὸ ἄρχισε νὰ φυσᾷ ἄερας εὐνοϊκός· τότε οἱ Ἕλληνες μῆκαν στὰ πλοῖα καὶ ξεκίνησαν γιὰ τὴν Τροία. Ἀμα ἔφτασαν ἐκεῖ ἔστειλαν ἀποσταλμένους καὶ ζήτησαν ἀπὸ τοὺς Τρωαδίτες νὰ τοὺς δώσουν πάλι τὴν Ἑλένη καὶ τοὺς θησαυροὺς τοῦ Μενέλαου, πού πῆρε ὁ Πάρις. Μὰ οἱ Τρωαδίτες δὲ δέχτηκαν τὴν πρότασιν τῶν Ἑλ-

Ἄγωνες τῶν Ἑλλήνων κοντὰ στὰ πλοῖα.

λήνων. Καὶ τότε ἄρχισε ὁ πόλεμος. Οἱ Ἕλληνες πολιορκήσαν τὴν Τροία. Μὰ ἡ πόλις εἶχε τείχη ψηλὰ καὶ δυνατὰ—ἄπαρτα τείχη· καὶ οἱ Τρωαδίτες εἶχαν πολλοὺς καὶ γενναίους συμμάχους—ἄλλους γειτονικοὺς λαοὺς ἀπὸ τὴ Μικρὴ Ἀσία. Γι' αὐτὸ οἱ Ἕλληνες δὲν μπορούσαν νὰ κυριέψουν τὴν Τροία. Ἐκἄναν λοιπὸν ἐπιδρομὲς στὴν Τρωϊκὴ γῶρα καὶ ἄρπαζαν ὅ,τι ἔβρι-

σκαν και ἔπαιρναν αἰχμαλώτους, πού τοὺς ἔκαναν σκλάβους.

2. **Γιατὶ φιλονίκησε ὁ Ἀγαμέμνωνας μὲ τὸν Ἀχιλλέα.** Ἔτσι πέρασαν ἔννια ὀλόκληρα χρόνια· τὸ δέκατο χρόνο ἔγινε μιὰ φιλονικία τοῦ Ἀγαμέμωνα μὲ τὸν Ἀχιλλέα. Ὁ Ἀγαμέμνωνας δηλαδὴ ἐπειδὴ ἀναγκάστηκε νὰ δώσῃ πάλι τὴ σκλάβα τοῦ **Χρυσῆδα** στὸν πατέρα της, πού ἦταν ἱερέας τοῦ Ἀπόλλωνα, ἔστειλε καὶ πῆρε μὲ τὴ βία ἀπὸ τὸν Ἀχιλλέα μιὰ ἄλλη κόρη, τὴ **Βρισηίδα**, πού τοῦ τὴν εἶχαν δώσει γιὰ τιμητικὸ δῶρο οἱ Ἕλληνες. Ὁ Ἀχιλλέας, πού εἶχε φιλονικήσει προτύτερα μὲ τὸν Ἀγαμέμωνα, ὕστερ' ἀπὸ τὴ πράξη αὐτὴ δυσανεστήθηκε φοβερὰ κι ἀποτραβήχτηκε ἀπὸ τὸν πόλεμο — γιὰ νὰ τὸν τελειώσῃ μονάχος του ὁ Ἀγαμέμνωνας, ἂν μποροῦσε... Οἱ Τρωαδίτες σὰν ἔνωσαν πὼς δὲν εἶχαν μπροστά τους πλέον τὸν ἀνίκητο Ἀχιλλέα, πῆραν θάρρος· ἔπесαν ἀπάνω στοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς νίκησαν. Οἱ Ἕλληνες τότε παρακαλοῦν τὸν Ἀχιλλέα νὰ λησμονήσῃ τὸ θυμὸ του καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ τοὺς βοηθήσῃ· μὰ ὁ Ἀχιλλέας δὲν ἄλλαξε γνώμη. Οἱ Τρωαδίτες νίκησαν πάλι τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἔφεραν ὡς τὰ καράβια τους κινηγόντας· ἔκαψαν μάλιστα καὶ ἓνα ἀπὸ αὐτά. Τότε ὁ Ἀχιλλέας συγινήθηκε ἀπὸ τὰ παθήματα τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀπὸ τὰ παρακάλια τοῦ φίλου του Πάτροκλου καὶ ἄφησε μονάχα αὐτὸν νὰ πᾶ νὰ τοὺς βοηθήσῃ· τοῦ ἔδωσε μάλιστα καὶ τὰ ὄπλα του. Οἱ Τρωαδίτες, ὅταν εἶδαν τὸν Πάτροκλο μὲ τὰ ὄπλα τοῦ Ἀχιλλέα, νόμισαν πὼς ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Ἀχιλλέας· τότε τοὺς ἔπιασε μεγάλος φόβος καὶ ἀμέσως τόβαλαν στὰ πόδια.

3. **Θάνατος τοῦ Πάτροκλου.** Μὰ ὁ Πάτροκλος προχώρησε περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε καὶ ὁ Ἔκτορας, πού ἦταν ὁ γενναιότερος ἀπ' ὅλους! τοὺς Τρωαδίτες, τὸν σκότωσε καὶ τοῦ πῆρε τὰ ὄπλα. Ὁ Ἀχιλλέας, ὅταν εἶδε μπροστά του νεκρὸ τὸν ἀγαπημένο του φίλο, δὲν κρατήθηκε· λησμόνησε τὸ θυμὸ του καὶ ἔτρεξε στοὺς

ἐχτρούς. Τοὺς νίκησε καὶ τοὺς κυνήγησε ὡς τὰ τεῖχη
τους. Ἐκεῖ μπροστὰ φθάνει καὶ τὸν ἴδιον τὸν Ἔκτο-
ρα· ἀρχίζει μὲ αὐτὸν ἓνα φοβερὸν ἀγῶνα καὶ στὸ τέλος
τὸν κυλάει στὴ γῆ νεκρό. Ὑστερα δένει τὸ πτώμα του

Ὁ θάνατος τοῦ Πάτροκλου.

πίσω ἀπὸ τὸ πολεμικὸ του ἀμάξι, τὸ σέρνει στὸ στρα-
τόπεδο τῶν Ἑλλήνων καὶ τὸ πετᾷ κατόπι ἐκεῖ κάπο-
ἄθαφτο— γιὰ νὰ τὸ φᾶνε οἱ σκύλλοι καὶ τὰ ὄρνια! Μὰ
ἔπειτα λυπήθηκε τὸ πατέρα του, τὸ γέρο Πρίαμο, πὺν

ἦρθε καὶ τοῦλεσε στὰ πόδια καὶ τὸν παρακάλεσε μὲ δάκρυα, καὶ τοῦ ἔδωκε τὴν ἄδεια νὰ πάρη τὸ πτῶμα

Ὁ θάνατος τοῦ Ἑκτορα.

τοῦ γιοῦ του. Ὁ Πρίαμος τότε τὸ μετάφερε στὴν Τροία, ὅπου οἱ Τρωαδίτες ἔθαψαν μὲ δάκρυα καὶ μὲ τιμὲς τὸν ἦρώα τους.

250

Οἱ Ἕλληνες μπαίνουν μὲ δόλο στὴν Τροία.

1. **Τὸ ξύλινο ἄλογο.** Ἀλλὰ καὶ ὁ ἥρωϊκὸς Ἀχιλλέας δὲν ἦταν γραφτὸ νὰ ζήσει πολὺν καιρὸ ἀκόμα· γιατί σὲ μιὰ μάχη, πού ἔφτασε ὡς τὰ τείχη τῆς Τροίας, ὁ ἄνθρωπος Πάρις κρυμμένος κάπου τὸν χτύπησε στὴ φτέρνα μὲ φαρμακωμένο βέλος καὶ τὸν σκότωσε. Μὰ καὶ ὁ Πάρις δὲν ἄργησε νὰ πληρώσῃ τίς ἁμαρτίες του—σκοτώθηκε σὲ λίγο ἀπὸ τὸ Φιλοκτήτη, πού εἶχε τὰ δηλητηριασμένα βέλη τοῦ Ἡρακλῆ.

Οἱ Ἕλληνες στὸ τέλος ἀπελπίστηκαν· ἔνωσαν πῶς οὔτε μὲ τὴν ἀντορεία οὔτε μὲ τὴν ἐπιμονή τους ἦταν δυνατὸ νὰ κυριευθῆ ἡ Τροία. Ἀλλὰ μέσα στὴν ἀπελπισία τους φάνηκε ἕνας σωτήρας· ἦταν ὁ τετραπέρατος

βασιλέας τῆς Ἰθάκης Ὀδυσσεύας. Αὐτὸς συμβούλεψε τοὺς Ἕλληνας νὰ κατασκευάσουν ἓνα μεγάλο ξύλινο ἄλογο. Μέσα στὴν κοιλιὰ του κρύφτηκαν οἱ πῖθ γενναῖοι Ἕλληνες· μαζὶ μ' αὐτοὺς ὁ ἴδιος ὁ Ὀδυσσεύας καὶ ὁ Μενέλαος. Οἱ ἄλλοι τὸ ἐκλείσαν καλὰ καὶ τὸ ἄφησαν

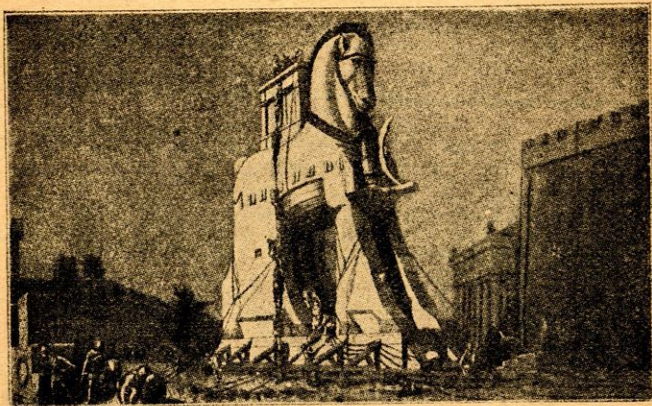

Ὁ θάνατος τοῦ Ἀχιλλεῦα

ἔξω ἀπὸ τὰ τεῖχη τῆς Τροίας, ἀφιέρωμα τάχα στὴν Ἀθηνᾶ. Ὑστερα ἔκαψαν τὶς σκηνές τους, μπῆκαν στὰ πλοῖα τους καὶ φύγανε τάχα γιὰ τὴν πατρίδα τους. Μὰ ὅταν ξεμάκρυναν λίγο ἀπὸ τὴν Τρωαδίτικη ἀκρογιαλιά, ἤρθαν καὶ κρύφτηκαν πίσω ἀπὸ ἓνα μικρὸ νησάκι, τὴν Τένεδο.

2. **Οἱ Ἕλληνες μέσα στὴν πόλη.** Τὴν ἄλλη ἡμέρα, σὰν ξύπνησαν οἱ Τρωαδίτες εἶδαν ἀπὸ τὰ τεῖχη τους πὼς οἱ Ἕλληνες εἶχαν φύγει. Οὔτε σκηνές οὔτε ἀνθρώποι ἦταν πιά στὴν ἀκρογιαλιά, οὔτε κενάβια στὴ θάλασσα. Νόμισαν πὼς οἱ Ἕλληνες ἔφυγαν πραγματικά, γιὰτὶ θὰ ἀπελπίστηκαν νὰ κυριέψουν τὴν Τροία. Πῆραν τότε θάρρος καὶ βγῆκαν ἀπὸ τὰ τεῖχη. Ἐκεῖ εἶδαν καὶ τὸ μεγάλο, τὸ παράξενο ἄλογο, ἀφιέρωμα στὴν Ἀθηνᾶ, ὅπως τοὺς εἶπε κάποιος, ποὺ εἶχαν ἀφή-

σει ἐπίτηδες οἱ Ἕλληνες. Οἱ Τρωαδίτες τὸ πίστεψαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ τὸ μπάσουν μέσα στὴν πόλη τους, γιὰ θύμηση τοῦ μεγάλου πολέμου καὶ τῆς ἀποτυχίας τῶν Ἑλλήνων. Μονάχα ἓνας Τρωαδίτης, ὁ **Λαοκόοντας** τοὺς συμβούλεψε νὰ φοβοῦνται τοὺς Ἕλληνες

Ὁ Δούρειος ἵππος.

καὶ νὰ μὴν ἔχουν ἐμπιστοσύνη στὰ δῶρα τους, γιατί πάντα κρύβουν τὸ δόλο. Μὰ τὴ στιγμή ποὺ ἔλεγε αὐτά, δυὸ μεγάλα φίδια βγήκαν ἄξαφνα ἀπὸ τὴ θάλασσα, περιτύλιξαν αὐτὸν καὶ τὰ δυὸ του παιδιὰ καὶ τοὺς ἔπνιξαν! Οἱ Τρωαδίτες ὅταν εἶδαν τὸ θαῦμα αὐτό, τρόμαξαν· νόμισαν πὼς οἱ θεοὶ τὸν τιμώρησαν γιὰ τὰ λόγια του.

Μετὰφεραν λοιπὸν τὸ ἄλογο στὴν πόλη καὶ τὸ πρόσφεραν στὴν Ἀθηνᾶ—χωρὶς νὰ ξέρουν πὼς ἔτσι ἔμπασαν καὶ τοὺς Ἕλληνες στὴν πόλη τους. Ὑστερα ρίχτηκαν στοὺς χοροὺς καὶ στὶς διασκεδάσεις, γιατί λευτερώθηκαν ἀπὸ τὸ φοβερὸ πόλεμο. Καὶ γιὰ πρώτη φορά, ἔπειτα ἀπὸ δέκα χρόνια, κοιμήθηκαν ἡσυχὰ καὶ εὐχαριστημένα.

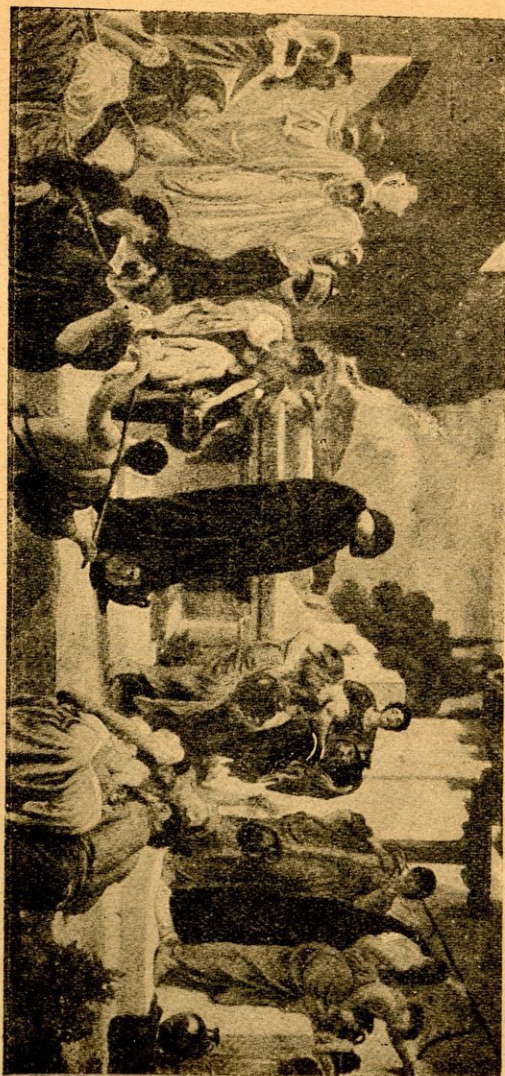
Ὁ Λαοζόοντας

Ἡ καταστροφή τῆς Τροίας.

1. *Ἡ ἄλωση.* Μὰ κατὰ τὰ μεσάνυχτα, τὴν ὥρα δηλαδὴ ποὺ ὅλοι κοιμόνταν ἤσυχα καὶ βαρειά, οἱ Ἑλληνες βγαίνουν ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ ἀλόγου, ἀνάβουν φωτιὲς καὶ κάνουν σημάδια στοὺς ἄλλους, ποὺ βρίσκονταν στὴν Τένεδο. Αὐτοὶ δὲ χάνουν καιρὸ, τρέχουν ἀμέσως στὴν Τροία, βγαίνουν στὴ στεριά, καὶ ὁρμοῦνε στὴν πόλη, ποὺ εἶχαν ἀνοίξει τίς πύλες τῆς οἱ ἦρωες τοῦ ξυλένιου ἀλόγου. Οἱ δυστυχησμένοι κάτοικοι βρέθηκαν ἀπάνω στὸν ὕπνο. Τότε οἱ Ἑλληνες ἄρχισαν νὰ σφάζουν ἄγρια ὄσους ἔβρισκαν ἢ ἀπαντοῦσαν· τίς γυναῖκες πῆραν σκλάβες, στὴν πόλη ἄρπαξαν ὅ,τι βρῆκαν καὶ ὕστερα τῆς ἔβαλαν φωτιὰ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Ψυχὴ ζωντανὴ δὲν ἔμεινε πιά σ' αὐτὴ ἢ ὁμορφὴ καὶ πλούσια πόλη σὲ λίγο ἔγινε στάχτη καὶ ἑρείπια—ἓνα ἀπέραντο νεκροταφεῖο!

2. *Ὁ γυρισμὸς τῶν Ἑλλήνων.* Οἱ Ἑλληνες πῆραν μαζί τους τὴν Ἑλένη, ποὺ ἦταν ἡ αἰτία τοῦ φοβεροῦ πολέμου, τὰ λάφυρα καὶ τοὺς θησαυροὺς ποὺ βρῆκαν, καὶ μπῆκαν στὰ καράβια· ὕστερα ξεκίνησαν γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν Ἑλλάδα, ἀφοῦ μὲ τόση σκληρότητα τιμώρησαν τὸν ἄρπαγα καὶ τοὺς συμπατριῶτες του. Μὰ ἐπειδὴ ἔσφαξαν γέροντες καὶ παιδιὰ ἀνήλικα καὶ ἔκαψαν τὰ ἱερὰ καὶ τοὺς ναοὺς, οἱ θεοὶ τοὺς τιμώρησαν καὶ δὲν τοὺς ἄφησαν νὰ γυρίσουν μὲ τὸ καλὸ στὴν πατρίδα τους. Ἄλλοι περιπλανήθηκαν σὲ ξένες χῶρες, ὅπως ὁ Νέστορας, ὁ Ἰδομενέας καὶ ὁ Διομήδης καὶ ἄλλοι γύρισαν στὴν πατρίδα τους ἀφοῦ χρόνια ὀλόκληρα ὑπόφεραν στὴ θάλασσα καὶ σὲ ξένα μέρη, ὅπως ὁ Μενέλαος καὶ ὁ Ὀδυσσεύς. Ὁ Ἀγαμέμνωνας μόλις ἔφτασε στὶς Μυκῆνες σκοτώθηκε μὲ δόλο ἀπὸ τὸν ξάδερφό του Αἴγισθο καὶ τὴν ἄπιστὴ γυναῖκά του Κλυταιμνήστρα!

Η γυναικία του Έστωα οζαλίβη.

• ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ

270

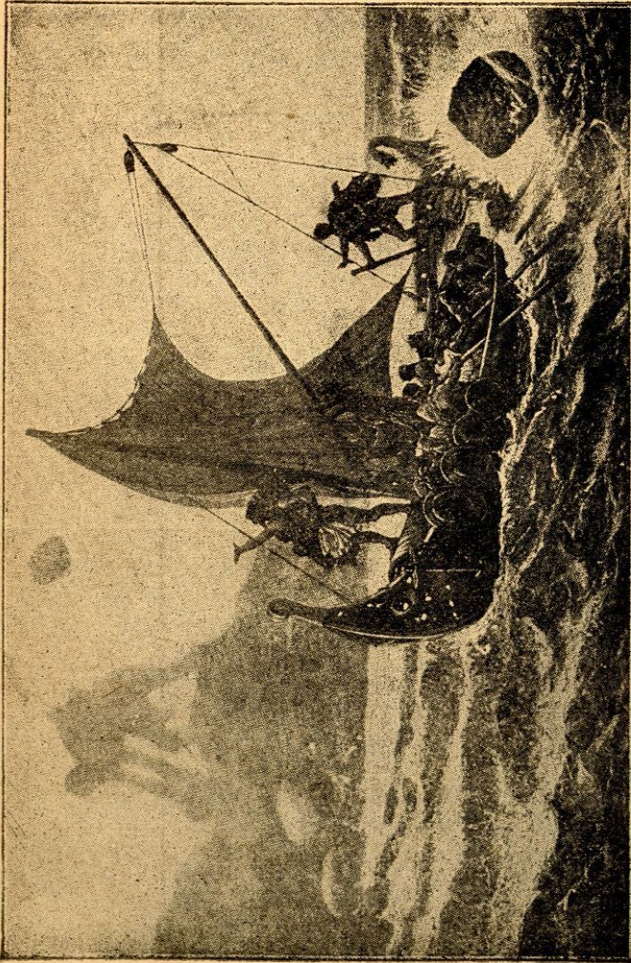
Ὁ Ὀδυσσεύς στή χώρα τῶν Λωτοφάγων
καί τῶν Κυκλώπων.

1. *Ὀδυσσεύς καί Λωτοφάγοι.* Μά τις μεγαλύτερες περιπλανήσεις καί περιπέτειες τίς τράβηξε ὁ Ὀδυσσεύς. Αὐτός, σάν ἔφυγε ἀπό τήν Τροία μέ τὰ καράβια του καί τοὺς συντρόφους του, ἔφτασε στοῦ ἀκρωτήρι Μαλέα, πού καί σήμερὰ τὸ λένε *κάβο Μαλιά*· ἐκεῖ ὅμως τὸν ἔπιασε μιὰ μεγάλη φουρτούνα, πού τράβηξε τὰ καράβια πέρα, μακριὰ ἀπὸ τίς Ἑλληνικὲς θάλασσες. Στὴν ἀρχὴ τὸν ἔφερε στή χώρα τῶν Λωτοφάγων, πού τοὺς ἔλεγαν ἔτσι γιατί ἔτρωγαν *λωτούς*, κάτι καρπούς πολὺ γλυκοὺς, πού ὅσοι τοὺς ἔτρωγαν λησμονοῦσαν τὴν πατρίδα τους καί τοὺς δικούς τους! Ἐκεῖ μερικοὶ ἀπὸ τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά ἔφαγαν ἀπὸ τοὺς καρπούς αὐτοὺς καί γι' αὐτὸ δὲν ἤθελαν νὰ γυρίσουν στὴν πατρίδα τους· μὰ ὁ Ὀδυσσεύς τοὺς πῆρε μέ τὴ βία, τοὺς ἔδεσε στὰ κατάρτια τῶν καραβιῶν καί ἔτσι ἔφυγαν ἀπὸ τὸν παράξενο τόπο, μέ τοὺς πιὸ παράξενους καρπούς του!

2. *Ὀδυσσεύς καί Κύκλωπες.* Ὑστερὰ ἀπὸ νέα βιάσιμα καί τρικυμίες ἔφτασαν στή χώρα τῶν Κυκλώπων. Οἱ Κύκλωπες ἦταν κάτι ἄγριοι γίγαντες, πού εἶχαν ἓνα μάτι μονάχα στοῦ κούτελο. Αὐτοὶ οὔτε ἔσπερναν οὔτε καλλιεργοῦσαν τὴ γῆ. Ὅλα ἐκεῖ φύτρωναν μονάχα τους. Καθένας ἔβροσχε τὰ πρόβατά του καί ζοῦσαν χωριστὰ ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλο μέσα σὲ σπήλαια. Ἦταν κακοὶ καί ἔτρωγαν ἀνθρώπους! Ὁ Ὀδυσσεύς,

ἄμα ἔφτασε στή χώρα τῶν Κυκλώπων, εἶχε τὴν περι-
έργεια νὰ ἰδῆ τί ἄνθρωποι ἦταν αὐτοί. Πῆρε λοιπὸν
τὸ δικό του καράβι καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴ χώρα τῶν Κυ-
κλώπων· τὰ ἄλλα καράβια τὰ ἄφησε λίγο μακρότερα
σὲ ἓνα ἐρημονήσι. Μόλις ἔφτασε στὴν ἀκρογιαλιά, διά-
λεξε 12 συντρόφους του καὶ μ' αὐτοὺς βγῆκε στὴ στε-
ριά. Ἐκεῖ κοντὰ εἶδε ἓνα σπήλαιο, ποὺ κατοικοῦσε ὁ
Πολύφημος, ὁ πῖδ ἄγριος καὶ πῖδ φοβερός ἀπὸ ὄλους
τοὺς Κύκλωπες. Προχώρησαν ἀπὸ περιέργεια ὡς ἐκεῖ·
δὲν ἦταν κανένας στὸ σπήλαιο· ὁ Πολύφημος εἶχε πάει
στὴ βοσκὴ μὲ τὰ πρόβατά του. Μπῆκαν μέσα καὶ παρα-
τηροῦσαν ὅσα ἦταν στὸ σπήλαιο· μὰ σὲ λίγο βλέπουν
ἄξαφνα νὰ μπαίνει ἓνα κοπάδι πρόβατα καὶ πίσω τους
ἓνας πελώριος γίγαντας.

Ἦταν ὁ ἄγριος Πολύφημος, ποὺ σὰν ἔμπασε μέσα
τὸ κοπάδι του ἐκλείσει τὸ στόμιο τῆς σπηλιάς μὲ ἓνα
μεγάλο βράχο. Ἐπειτα ἄρμεξε τὰ πρόβατά του καὶ τὶς
γίδες του καὶ τὸ μισὸ γάλα τὸ ἔπηξε τυρὶ καὶ τὸ ἄλλο
τὸ φύλαξε· ὕστερα ἄναψε μιὰ μεγάλη φωτιά, ποὺ ἔλαμ-
ψε ὄλο τὸ σπήλαιο. Τότε μόνο εἶδε τὸν Ὀδυσσεά καὶ
τοὺς συντρόφους του ζαρωμένους σὲ μιὰ γωνιά τῆς
σπηλιάς. Παραξενεύτηκε καὶ μὲ φοβερὴ φωνὴ τοὺς ρώ-
τησε ποιοί εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἔρχονται. Ὁ Ὀδυσσεάς
τοῦ εἶπε τότε, πὼς εἶναι Ἕλληνες καὶ πὼς γυρίζουν
ἀπὸ τὴν Τροία, ποὺ πολέμησαν δέκα χρόνια· στὸ τέλος
τὸν παρακάλεσε νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ, ἀφοῦ ἡ τρικυμία
τοὺς ἔρριξε στὸν τόπο του. Ὁ Πολύφημος δὲν ἀπάν-
τησε· σηκώθη σὲ λίγο, ἄρπαξε δύο συντρόφους του,
τοὺς χτύπησε κατὰ γῆς σὰ σκυλλάκια καὶ ὕστερα τοὺς
ἔφαγε! Ἐπειτα ἤπια γάλα καὶ ἔπασε καὶ κοιμήθηκε στὴ
μέση τῆς σπηλιάς. Τρομερὴ νύχτα ἦταν ἡ νύχτα ἐκείνη
γιὰ τὸν Ὀδυσσεά καὶ τοὺς συντρόφους του· δὲν ἐκλει-
σαν μάτι κι εἶχαν παγώσει ἀπὸ τὸ φόβο τους. Τὸ πρωὶ
ξύπνησε ὁ Πολύφημος, ἄρμεξε τὰ πρόβατά του καὶ τὶς
γίδες του καὶ ὕστερα ἄρπαξε πάλι δυὸ συντρόφους τοῦ
Ὀδυσσεά καὶ τοὺς ἔφαγε. Ἐπειτα πῆρε τὰ πρόβατά

Ὀδυσσεὺς καὶ Πολύφημος

του και βγήκε να τὰ βοσκήση, ἀφοῦ ἔκλεισε πάλι τὸ στόμιο τῆς σπηλιᾶς μὲ τὸ βράχο. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς και οἱ σύντροφοὶ του ἄρχισαν νὰ λογαριάζουν πῶς νὰ σωθοῦν· στὸ τέλος τὸ ἐφευρετικὸ μυαλό του βρῆκε ἓνα μέσο. Πῆρε ἓνα χλωρὸ ξύλο ἀπὸ ἀγριελιά, ποὺ βρῆκε στὸ σπήλαιο—ξύλο μακρὸν και χοντρὸ, τὸ ἔξυσε και τὸ ἔκαμε μυτερό· ἔπειτα τὸ ἔκαψε στὴν ἄκρη, γὰ νὰ γίνῃ σκληρὸ και τὸ ἔκρουσε στὴ στάχτη. Τὸ βράδυν σὰν γύρισε ὁ Κύκλωπας ἀπ' τὴ βοσκὴ, ἄρπαξε πάλι δυὸ ἀπ' τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεὺς και τοὺς ἔφαγε. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς πλησίασε τὸν Πολύφημον και τοῦ πρόσφερε ἓνα μεγάλο ποτήρι γλυκὸ κρασί, ποὺ κατὰ καλὴ τύχη εἶχε φέρει μαζί του σὲ ἓνα ἀσκή. Ὁ Κύκλωπας τὸ ἤπιε μὲ εὐχαρίστηση και μάλιστα τοῦ ζήτησε και ἄλλο· ἀφοῦ τὸ ἤπιε κι αὐτό, ὁ Ὀδυσσεὺς τούδωσε κι ἄλλο ποτήρι κι ἄλλο ὡς ποὺ μέθυσε κι ἔπεσε κι ἀποκοιμήθηκε. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς πῆρε τὸ μυτερὸ ξύλο, τόκαψε στὴ φωτιὰ κι ὕστερα μαζί μὲ τοὺς συντρόφους του τὸ χωσε στὸ μάτι τοῦ Κύκλωπα· τὸ στριφογύρισαν μέσα στὸ μάτι κι ἔτσι τὸν τύφλωσαν. Τινάχτηκε τότε ἀπάνω ὁ Κύκλωπας, ἔβγαλε τὸ ξύλο ἀπὸ τὸ μάτι του και ἄρχισε νὰ φωνάζει. Ὅλη τὴ νύχτα παράδεχνε μέσα στὸ σπήλαιο ἀπὸ τοὺς πόνους και μὲ τεντωμένα χέρια ἔψαχνε νὰ βρῆ τὸν Ὀδυσσεὺς και τοὺς συντρόφους του. Μὰ τοῦ κάκου· αὐτοὶ εἶχαν κρυφτῆ καλά. Ἐπειτα πῆγε στὸ στόμιο τῆς σπηλιᾶς, κύλισε τὸ βράχο και κάθισε κεῖ μπροστὰ γὰ νὰ τοὺς πιάσῃ, ἀν περνοῦσαν μαζί μὲ τὰ πρόβατά του. Τὰ πρόβατα ὤρμησαν νὰ βγοῦν ἀπὸ τὸ σπήλαιο, ὅπως ἔκαναν κάθε πρωί. Μὰ ὁ πονηρὸς Ὀδυσσεὺς εἶχε δέσει πρώτα τοὺς συντρόφους του μὲ βουρλα κάτω ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τῶν προβάτων, ὕστερα κρεμάστηκε κι αὐτὸς ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ πρὸ μεγάλου κριαριοῦ· ἔτσι βγήκαν ἀπὸ τὸ σπήλαιο χωρὶς νὰ τοὺς νιώσῃ ὁ Πολύφημος. Μόλις γλίτωσαν ἀπὸ τὸν κίνδυνο, ἔτρεξαν στὸ καράβι τους, ἄρπαξαν τὰ κουπιὰ κι ἀμέσως ἔφυγαν μακριά.

Νέα βάσανα καὶ κίνδυνοι τοῦ Ὀδυσσεά.

1. Ὀδυσσεάς καὶ Αἴολος. Ὄταν ὁ Ὀδυσσεάς καὶ οἱ σύντροφοί του ἔφυγαν ἀπὸ τὴ χώρα τῶν Κυκλώπων,

Ἡ Κίρκη ποὺ μεταμόρφωσε σὲ χοίρους τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά.

ἔφτασαν στὸ νησί, ποὺ κατοικοῦσε ὁ θεὸς τῶν ἀέρη-
δων Αἴολος. Ὁ Αἴολος συμπάθησε τὸν Ὀδυσσεά, τὸν
φιλοξένησε μὲ τοὺς συντρόφους του καὶ ὅταν ἤρθε ἡ
ῥα νὰ φύγῃ τοῦ ἔδωσε ἓνα μεγάλο ἀσκή μέσα στὸ

άσκι αυτό είχε κλείσει όλους τους δυνατούς άέρηδες. Οι σύντροφοι όμως του Όδυσσέα νόμισαν πως μέσα στο άσκι θά ήταν κρυμμένοι θησαυροί· γι' αυτό όταν ο Όδυσσέας κοιμόταν έλυσαν τὸ άσκι, μα αντί να βρουν θησαυρούς, ξεπετάχτηκαν έξω οι άέρηδες, κι άρχισαν να φυσούν μ' όλη τους τή δύναμη. Αμέσως έγινε φοβερή τρικυμία, που έσπρωξε τὰ καράβια τους μακριά από τή πατρίδα τους σέ ξένους και άγριους τόπους.

2. **Όδυσσέας και Κίρκη.** "Υστερ' από πολλές περιπέτειες έφτασαν στο μακρινό νησί τής Κίρκης. Ή Κίρκη ήταν μάγισσα, που με τὰ μάγια της μεταμόρφωσε τους συντρόφους του σέ χοίρους. Ό Όδυσσέας όμως με ένα μαγικό χορτάρι, που του έδωσε ο θεός Έρμής, κατόρθωσε να προφυλαχτή από τὰ μάγια τής Κίρκης· κι άκόμη να τήν αναγκάση να ξανακάμη ανθρώπους τους συντρόφους του. Τότε τους πήρε μαζί του και έφυγε.

3. **Σκύλλα και Χάρυβδη.** "Υστερα από άρκετές ημέρες πέρασαν από ένα φοβερό στενό, που οι άρχαίοι νόμιζαν πως ήταν ο Σικελικός πορθμός. Εκεί κατοικούσαν δυο φοβερά θαλασσινά θηρία, ή **Σκύλλα** από τὸ ένα μέρος και ή **Χάρυβδη** από τὸ άλλο, θηρία που έτρωγαν τους ανθρώπους, που περνούσαν από κεί. Ό Όδυσσέας κατόρθωσε να γλυτώση από τὰ θηρία, αφού όμως έχασε μερικούς από τους συντρόφους του, που τους άρπαξε και τους έφαγε ή Σκύλλα.

4. **Ό Όδυσσέας και ή Καλυψώ.** "Επειτα έφτασαν στο νησί του Θεού "**Ηλιον**" μα εκεί οι σύντροφοί του έκαμαν κάτι κακό—έσφαξαν και έφαγαν τις άγέλαδες του Θεού... Γι' αυτό ο "Ήλιος, σάν έφυγαν, σήκωσε μιá φοβερή τρικυμία, που βούλιαξε τὸ καράβι του Όδυσσέα· όλοι οι σύντροφοί του πνίγηκαν και σώθηκε μονάχα αυτός, που κολυμπώντας έφτασε στο νησί, που κατοικούσε ή νύμφη **Καλυψώ**. Ή όμορφη νύμφη λυπήθηκε τὸ δυστυχημένο ναυαγό και τὸν περιποιήθηκε πολύ. "Υστερα τὸν συμπάθησε και τὸν κράτησε κοντά έφτά

χρόνια, γιατί ήθελε νά τόν πάρη άντρα της. Μά ὁ Ὀδυσσεύς δέν μποροῦσε νά λησμονήσῃ τήν καλή του γυναίκα Πηνελόπη καί τὸ γιό του τὸν Τηλέμαχο, οὔτε τήν πατρίδα του. Σ' αὐτὴ μάλιστα τόσο πολὺ πιθυμοῦσε νά ξαναγυρίσῃ, πού ἔλεγε πὼς θὰ πέθαινε εὐχαριστημένος καί καπνὸ μονάχα, ἂν ἔβλεπε ν' ἀνεβαίνει ἀπὸ τὰ σπίτια της... Ἐπὶ τέλους οἱ θεοὶ τὸν λυπήθησαν καί ἔστειλαν στήν Καλυψὼ τὸν Ἑρμῆ νά τῆς πῆ πὼς εἶναι καιρὸς πιά νά ἀφήσῃ τὸν Ὀδυσσεύα, νά γυρίσῃ στήν πατρίδα του. Τότε ἡ Καλυψὼ τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια νά φύγῃ· καί ἔφυγε μὲ μιὰ βάρκα, πού ὁ ἴδιος τὴν ἔφτιαξε. Δεκαεφτά μερόνυχτα ταξίδεψε ὁ Ὀδυσσεύς μὲ καλὸν καιρό· μά ὅταν πλησίαζε στὸ νησί τῶν Φαιάκων, ἀπὸ ὅπου δέν ἦταν μακριὰ ἡ πατρίδα του, τὸν εἶδε στὴ θάλασσα ὁ Ποσειδῶνας, πού γύριζε ἀπὸ μιὰ ἐπίσκεψη στοὺς Αἰθίοπες. Ὁ θεὸς τῆς θάλασσας ἦταν φοβερὰ θυμωμένος μὲ τὸν Ὀδυσσεύα, γιατί τοῦ τύφλωσε τὸ γιό του Πολύφημο· γι' αὐτὸ μόνις τὸν διάκρινε, σήκωσε δυνατὴ τρικυμία. Ἡ βάρκα τοῦ Ὀδυσσεύα βούλιαξε καί αὐτὸς μόνις κατώρθωσε νά βγῆ σὲ μιὰ ἔρημη ἀκρογιαλιά τοῦ νησιοῦ τῶν Φαιάκων—ἀφοῦ τρεῖς μέρες καί τρεῖς νύχτες πάλαιψε μὲ τὰ κύματα καί μὲ τὸ θάνατο...

290

Ὁ Ὀδυσσεύς στοὺς Φαίακες.

1. *Ὀδυσσεύς καὶ Ναυσικά.* Κατακουρασμένος, καθὼς ἦταν ὁ Ὀδυσσεύς καί γυμνός, χόθηκε σὲ κάτι ξερὰ φύλλα, πού εἶχαν πέσει ἀπὸ τὰ δέντρα, καί ἀποκοιμήθηκε βαθειά. Πέρασαν ὥρες· ἐνῶ ἀκόμη ὁ Ὀδυσσεύς κοιμόταν, ἄξαφνα ἀκούστηκαν πάρα πέρα φωνὲς κοριτσιῶν. Ἀπὸ τίς φωνὲς ὁ Ὀδυσσεύς ξύπνησε. Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν ἓνα ποτάμι, πού εἶχε ἔρθει μὲ τίς ὑπερέτριες της ἡ Ναυσικά, κόρη τοῦ βασιλέα τῶν

Φαιάκων, γὰρ νὰ πλύνῃ τὰ ροῦχα τοῦ σπιτιοῦ τους. Ἀφοῦ τελείωσαν τὸ πλύσιμο, κάθισαν ἔφαγαν καὶ ὕστερα ἄρχισαν τὸ παίχνιδι μὲ τὴ σφαίρα. Τρεχάματα καὶ φωνὲς χαρούμενες ἀκούγονταν γύρω. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς βγήκε ἀπὸ τὴ φωλιά του, σκεπάστηκε μὲ ἓνα πυκνόφυλλο κλαδί καὶ πλησίασε τὰ κορίτσια· μὰ αὐτὰ τρόμαξαν, σὰν τὸν εἶδαν, καὶ σκόρπισαν ἐδῶ κι ἐκεῖ. Μονάχα ἡ Ναυσικά ἔμεινε στὴ θέση της. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπὸ μακριὰ τῆς εἶπε πὼς εἶναι ναυαγὸς καὶ τῆς διηγήθηκε μὲ λίγα συγκινητικὰ λόγια τὰ παθήματά του. Ἡ εὐγενικὰ κόρη τὸν λυπήθηκε, φώναξε τίς ὑπηρετίες της καὶ εἶπε νὰ τοῦ δώσουν φορέματα καὶ φαγητό. Ὑστερα τὸν συμβούλεψε νὰ παρουσιαστῇ στὸν πατέρα της Ἀλκίνοο, γὰρ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τὸν στείλῃ στὴν πατρίδα του.

2. **Ὀδυσσεὺς καὶ Ἀλκίνοος.** Κατὰ τὸ βράδυ ἡ Ναυσικά μὲ τίς ὑπηρετίες της ξεκίνησε γιὰ τὴν πόλη. Ἀπὸ μακριὰ τίς ἀκολουθοῦσε ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὕστερα ἀπὸ αὐτὲς ἀνέβηκε στὸ παλάτι. Παρουσιάστηκε στὴ βασίλισσα Ἀρήτη, ὅπως τὸν εἶχε συμβουλέψει ἡ Ναυσικά, ἔπεσε στὰ πόδια της καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ μεσιτέψῃ στὸν ἄντρα της, γὰρ νὰ τὸν στείλῃ στὴν πατρίδα του. Ἔτσι καὶ ἔγινε. Ὁ Ἀλκίνοος τὸν δέχτηκε μὲ προθυμία καὶ τὸν φιλοξένησε στὸ παλάτι του. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἔκαμε ἓνα λαμπρὸ τραπέζι γιὰ τιμὴ τοῦ ξένου καὶ προσκάλεσε σ' αὐτὸ ὅλους τοὺς εὐγενεῖς τοῦ νησιοῦ, πὸ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγαν πὼς τάχα ἦταν αὐτό, πὸ κατόπιν ὠνομάστηκε Κέρκυρα. Ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ διασκέδασαν, ὁ Ἀλκίνοος τὸν ρώτησε τότε, ὅπως ἦταν συνήθεια νὰ κάνουν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ποιὸς ἦταν καὶ πὼς ἔφτασε στὸν τόπο τους. Ὁ Ὀδυσσεὺς σηκώθηκε καὶ εἶπε:

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ὀδυσσεὺς, βασιλεὺς τῆς Ἰθάκης, πὸ κυρίεψα τὴν Τροία.

Καὶ ὕστερα τοὺς διηγήθηκε τίς συμφορὰς καὶ τίς περὶπέτειές του. Ὅλοι θαύμασαν καὶ συγκινηθήσαν μὲ

τὴ διήγησή του. Ἀμέσως τοῦ ετοίμασαν ἓνα καράβι, τοῦ χάρισαν πλούσια δῶρα καὶ τὸν ξεπροβόδωσαν ὡς τὸ καράβι. Τὸ βράδυ τὸ καράβι ἔφυγε· ὁ Ὀδυσσεύς ἤσυχος πλέον ἔπεσε σὲ βαθὺν ὕπνο. Τὸ πρωὶ τὸ καράβι ἔφτασε στὴν Ἰθάκη· ἐπειδὴ ὅμως ὁ Ὀδυσσεύς κοιμόνταν ἀκόμη, οἱ ναῦτες τὸν ἔβγαλαν ἤσυχα - ἤσυχα σ' ἓνα μικρὸ λιμανάκι, ποῦ ἦταν πρὸ πέρα ἀπὸ τὴν πόλη· ὕστερα τοῦ ἔβγαλαν κοντὰ τὰ δῶρα, ξαναμπῆκαν στὸ καράβι καὶ ἔφυγαν πάλι γιὰ τὴν πατρίδα τους.

300

Ὁ Ὀδυσσεύς στὴν πατρίδα του.

1. Ὁ Ὀδυσσεύς στὴν Ἰθάκη. Ὄταν ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς δὲ γνώρισε τὴν πατρίδα του· φοβήθηκε μήπως ἡ τύχη τὸν ἔριξε πάλι σὲ καμμιά ξένη ἀκρογιαλιά. Μὰ τότε παρουσιάστηκε ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ποῦ πάντα τὸν προστάτευε, καὶ τὸν βεβαίωσε πὼς ἀληθινὰ βρίσκονταν στὴν Ἰθάκη. Ὁ Ὀδυσσεύς τὸ ἄκουσε μὲ συγκίνηση καὶ τὰ μάτια του βούρκωσαν ἀπὸ δάκρυα· γονάτισε ἀμέσως καὶ φίλησε τὸ χῶμα τῆς ἀγαπημένης του πατρίδας... Ἐπειτα ἡ Ἀθηνᾶ τοῦ φανέρωσε ποιά ἦταν ἡ κατάσταση τοῦ σπιτιοῦ του· πὼς δηλαδὴ πολλοὶ πλούσιοι νέοι τῆς Ἰθάκης καὶ ἄλλων μερῶν εἶχαν μαζευτῆ στὸ παλάτι του, καὶ ἔτρωγαν τὰ βόδια του καὶ τὰ πρόβατά του καὶ ζητοῦσαν νὰ καταφέρουν τὴ γυναῖκα του Πηνελόπη νὰ πάρη ἓναν ἀπ' αὐτοὺς γιὰ ἄντρα· μὰ ἡ πιστὴ καὶ ἐνάρετη Πηνελόπη δὲν ἤθελε κανένα ἀπὸ αὐτούς.

— «Κλαίει νύχτα - μέρα», τοῦ εἶπε στὸ τέλος ἡ θεὰ, καὶ περιμένει πότε θὰ γυρίσης ἐσύ...

Ὁ Ὀδυσσεύς λυπήθηκε πολὺ σὰν ἄκουσε αὐτά· μὰ ἡ θεὰ τοῦ ἔδωσε θάρρος καὶ τὸν συμβούλεψε νὰ πάη πρῶτα στὸν πιστὸ χοιροβοσκὸ του Εὐμαῖο, ὅπου θὰ συναντοῦσε τὸ γιό του Τηλέμαχο.

2. Ὀδυσσεύς καὶ Τηλέμαχος. Πράγματι ὁ Ὀδυσ-

σέας μεταμορφωμένος σὲ γέρο ζητιάνο πῆγε στὸν Εὐ-
μαιο, ὅπου εἶχε ἔλθει καὶ ὁ Τηλέμαχος· ἐκεῖ ὁ πατέρας
σιγὰ-σιγὰ γνωρίστηκε μὲ τὸ γιό του. Συγκινητικὴ ἦταν
ἡ στιγμή ἐκείνη· ὁ ἕνας ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἄλλου
καὶ τὰ δάκρυά τους—δάκρυα χαρᾶς—ἔτρεχαν ἄφθονα.
Ἔπειτα σκέφτηκαν μαζὶ πῶς νὰ τιμωρήσουν τοὺς
μνηστῆρες, δηλαδὴ τοὺς ἀρραβωνιαστικούς τῆς μάνας
του. Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ Τηλέμα-
χος γύρισε στὴν πόλη ἀργότερα
πῆγε καὶ ὁ Ὀδυσσεύς ντυμένος μὲ
φτωχικὰ φορέματα, σὰ ζητιάνος.
Γι' αὐτὸ κανένας δὲν τὸν γνώρισε
στὸ παλάτι· μόνος ὁ πιστὸς σκύλ-
λος του Ἄργος τὸν γνώρισε· μὰ
εἶχε γεράσει πιά καὶ δὲ μπορούσε
νὰ κινηθῆ ἀπὸ τὴ θέση του. Κού-
νησε μονάχα ἀπὸ χαρὰ τὴν οὐρά
του καὶ ἀμέσως ψόφησε!

Ἡ Πηνελόπη μὲ τὰ
πελέκια.

3. Ὀδυσσεύς καὶ μνηστῆρες.

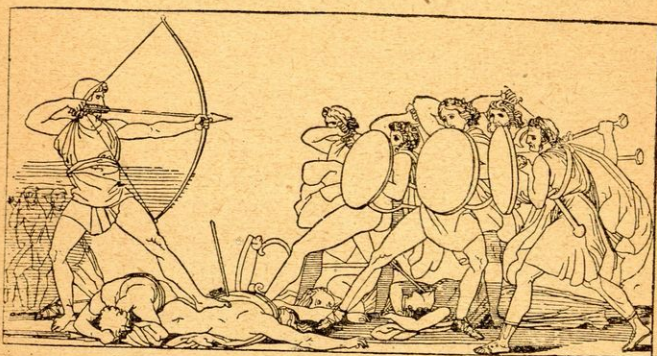
Οἱ μνηστῆρες σὰν εἶδαν τὸ γέροντα
ζητιάνο, δὲν τὸν σεβάστηκαν· ἄρχι-
σαν νὰ τὸν περιπαίζουσι καὶ νὰ τὸν
κακομεταχειρίζονται. Ὁ Ὀδυσσεύς
ὁμως τὰ ὑπόφερε ὅλα. Σὲ λίγο πα-
ρουσιάζεται στοὺς μνηστῆρες—ἀπὸ ἔμπνευση τῆς Ἀ-
θηνᾶς—ἡ Πηνελόπη, τοὺς δίνει τὸ τόξο τοῦ Ὀδυσσεύα
καὶ τοὺς λέει ἀποφασιστικά :

«Νὰ στήσετε 12 πελέκια στὴ σειρὰ καὶ ὅποιος
ἀπὸ σᾶς μπορέσῃ καὶ τεντώσῃ τὸ τόξο αὐτὸ καὶ περά-
σῃ τὸ βέλος ἀπὸ ὅλες τὶς τρύπες, ὅπως ἔκανε ὁ Ὀδυσ-
σεύς, αὐτὸν θὰ πάρω ἄντρα μου».

Ἄρχισαν λοιπὸν οἱ μνηστῆρες τὸν ἀγῶνα αὐτόν,
ποὺ προκίρηξε ἡ Πηνελόπη. Προσπάθησε ὁ ἕνας ὕστε-
ρα ἀπὸ τὸν ἄλλον· μὰ τοῦ κάκου. Κανένας δὲν μπό-
ρεσε οὔτε τὸ τόξο νὰ τεντώσῃ!

Τότε ὁ γέρος ζητιάνος πῆρε τὸ τόξο, τὸ τέντωσε

καὶ ὕστερα πέρασε τὸ βέλος κὶ ἀπὸ τὶς 12 τρύπες!
"Ολοὶ τάχασαν καὶ κοίταξαν μὲ θαυμασμό τὸ γέρο ζη-
τιάνο· ἀλλὰ προτοῦ συνέλθουν ἀπὸ τὴν ἐπιληξή, ὁ Ὀ-
δυσσεὺς κάνει νόημα στὸν Τηλέμαχο. Ἀμέσως ὁ Τη-
λέμαχος ὀπλίζεται καὶ τρέχει κοντιὰ στὸν πατέρα του.
"Ορμοῦν τότε καὶ οἱ δύο ἀπάνω στοὺς μνηστῆρες καὶ
ἀρχίζου νὰ τοὺς ρίχνουν βέλη σὰ βροχή. Τρομαγμένοι
οἱ μνηστῆρες ζήτησαν ἄλλοι νὰ φύγουν καὶ ἄλλοι νὰ
σωθοῦν κάτω ἀπὸ τὰ τραπέζια. Εἶχαν νιώσει πὼς εἶ-

ἽΟ Ὀδυσσεὺς σκοτώνει τοὺς μνηστῆρες.

χαν μπροστά τους τὸν ἥρωα Ὀδυσσεὺ· μὰ ὁ Τηλέμαχος
εἶχε φροντίσει νὰ κλειστοῦν ἀπὸ πρωτύτερα οἱ θύρες.
Καὶ ἔτσι ἔπεσαν ὅλοι νεκροί—ὁ ἓνας ὕστερα ἀπὸ τὸν
ἄλλο...

Ἡ Πηνελόπη κλεισμένη στὰ βάρη τοῦ παλατιοῦ
δὲν εἶχε νιώσει τίποτα· ἀργότερα τὴν εἰδοποίησαν καὶ
τῆς εἶπαν ὅσα ἔγιναν. Ὅταν ρώτησε ποιὸς τὰ ἔκαμε
ὅλα αὐτά, τῆς ἔδειξαν τὸν Ὀδυσσεὺ. Ἡ Πηνελόπη
ἅμα ξαναγνώρισε τὸν ἄντρα της, ἔπεσε στὴν ἀγκαλιά
του καὶ ἔλαψαν καὶ οἱ δύο ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐτυχία.

Ἄμεσως εἴκοσι χρόνων λύπες καὶ παθήματα λησμονήθησαν . . .

Ὁ Ὀδυσσεύς ἔζησε πολλὰ χρόνια ἀκόμη εὐτυχισμένος μαζί μὲ τὴν Πηνελόπην καὶ ὅταν πέθανε τὸν τίμησαν καὶ τὸν λάτρευσαν σὰν ἥρωα. Σὲ πολλὲς πόλεις ἔχτισαν γι αὐτὸν βωμοὺς καὶ ἱερά . . .

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
1 ^ο Θεοὶ καὶ ἥρωες.....	3

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄.

ΗΡΑΚΛΗΣ

2 ^ο Καταγωγή καὶ τὰ μικρὰ χρόνια τοῦ Ἡρακλῆ.....	5
3 ^ο Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς τοῦ Ἡρακλῆ.....	6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄.

ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΗΡΑΚΛΗ

4 ^ο Τὸ πρῶτο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.....	8
5 ^ο Τὸ δεύτερο καὶ τρίτο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.....	9
6 ^ο Τὸ τέταρτο καὶ πέμπτο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.....	12
7 ^ο Τὸ ἕκτο καὶ ἑβδόμο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.....	14
8 ^ο Τὸ ὄγδοο καὶ ἔνατο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.....	15
9 ^ο Τὸ δέκατο καὶ ἑνδέκατο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.....	17
10 ^ο Τὸ δωδέκατο κατόρθωμα τοῦ Ἡρακλῆ.....	19
11 ^ο Ὁ θάνατος τοῦ Ἡρακλῆ.....	20

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄.

ΘΗΣΕΑΣ

12 ^ο Καταγωγή καὶ τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ Θησέα.....	23
13 ^ο Τὰ πρῶτα κατορθώματα τοῦ Θησέα.....	24
14 ^ο Ὁ Θησέας στὴν Κρήτη.....	26
15 ^ο Ὁ Θησέας γίνεται βασιλιάς.....	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄.

Η ΑΛΚΗΣΤΗ

16 ^ο Πῶς ὁ Ἄδμητος πῆρε γυναῖκα τὴν Ἀλκῆστη.....	29
17 ^ο Ἡ Ἀλκῆστη πεθαίνει.....	31

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄.

Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΑΡΓΟΝΑΥΤΩΝ

18 ^ο Ποία ἡ αἰτία τῆς ἐκστρατείας.....	32
19 ^ο Τὸ ταξίδι τῶν Ἀργοναυτῶν στὴν Κολχίδα.....	35
20 ^ο Ποιὸ τέλος εἶχε ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἀργοναυτῶν.....	37

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ'.

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

21 ^ο Ἡ αἰτία τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου.....	39
22 ^ο Ἀπόφασί τῶν Ἑλλήνων καὶ σύνεξι στὴν Αὐλίδα....	41
23 ^ο Οἱ Ἕλληνες γιὰ τὴν Τροία.....	43
24 ^ο Ἀγῶνες τῶν Ἑλλήνων μὲ τοὺς Τρωαδίτες.....	46
25 ^ο Οἱ Ἕλληνες μπαίνουν μὲ δόλο στὴν Τροία.....	49
26 ^ο Ἡ καταστροφή τῆς Τροίας.....	53

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'.

ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΑ •

27 ^ο Ὁ Ὀδυσσεύς στὴ χώρα τῶν Λοιτοφάγων καὶ τῶν Κυ- κλώπων.....	55
28 ^ο Νέα βίσινα καὶ κίνδυνοι τοῦ Ὀδυσσεύα.....	59
29 ^ο Ὁ Ὀδυσσεύς στοὺς Φαίακες.....	61
30 ^ο Ὁ Ὀδυσσεύς στὴν πατρίδα του.....	63

